ΝΕΟΣ ΜΑΧΙΤΙΣ



3

1931

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ
ΠΑΝΥΚΡΑΙΝΙΚΟ ΤΜΙΜΑ

ЗМІСТ

Пролетάριι όλυ τυ κόζμυ, ενοθίτε!

ΝΕΟΣ ΜΑΧΙΤΙΣ.

ΔΙΕΦΘΙΣΙ:
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ,
«1 τυ Μάι», 69.
Σίνταχςι τυ πεδικύ περιοδικύ «Νέος Μαχιτίς».

— ΜΙΝΙΕΟ —
ΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΜΕΝΟ
ΔΙΔΑΧΤΙΚΟ-ΠΙΟΝΕΡΙΚΟ
— ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ —
ΟΡΓΑΝΟ ΤΥ Κ. Γ. Π. Κ. Κ. ΣΤΙΝ Κ. Ε. Λ. Κ. Ε. Ν. Υ. ΚΕ ΤΥ Λ. Κ. Μ.

ΣΙΝΤΡΟΜΙ:
Για 1 μίνα — 15 κ.
„ 3 „ — 45 „
„ 6 „ — 90 „
„ 1 χρόνο 1 ρ. 80 „

ΧΡΟΝΟΣ Ι. | ΟΧΤΟΒΡΙΣ 1931. | ΑΡΙΘ. 3.

Ι XIV ΕΠΕΤΙΡΙΔΑ ΤΥ ΟΧΤΟΒΡΙ

Περάσανε πια 14 χρόνια απτον κερό που το μπολςεβίκικο κόμα, κάτο απτιν καθοδίγιςι τυ Λένιν, μαζί με τις πλατιές προλετάρικες μάζες, έβαλε στι Ροςία τιν εκςυςία τον εργατόν χορικόν κε κοκινοστρατιοτόν αντιπροςόπον.

Ι εργαζόμενι τις Σοβ. Ένοςις γιορτάζυνε τι XIV επετιρίδα με γιγαντιέες επιτιχίες στο νικοχιριότυς, στο πολιτικό δινάμομα τις ΕΣΣΔ κε δίχνυνε τις τεράστιες νίκες, που έχυνε στο ςοςιαλιστικό χτίςιμο.

Γιορτάζυμε τι XIV επετιρίδα τον κερό που ι εργαζόμενι τις Σοβετικίς Ένοςις, κάτο απτιν καθοδίγιςι τυ Λενινικύ κόματος, αποτελιόνυνε νικιφόρα το θεμέλιο τυ ςοςιαλιστικύ χτίριυ στον 3° αποφαςιστικό χρόνο τυ 5 χρονυ. Ι γίγαντες που χτίζυμε, απτυς 518 κε 1040, κάθε μέρα μπένυνε στις γραμές τις ςοςιαλιστικίς βιομιχανίας κε τυ αγροτικύ νικοχιριύ.

Περιςότερο από 60% απ όλα τα αγροτικά νικοχιριά (75% απτα σπαρμένα χόματα) ίνε κολεχτιβοπιμένα. Στα βαςικά ραγιόνια, που βγάζυνε ςιτάρι, ι κολεχτιβοπίιςι πια τελιόνι κε πάνο στι βάςι-τις λικβιντάρυμε τον κυλάκο, σαν τάχςι.

Τόρα, το κιριότερο πρόβλιμάμας ίνε να διναμόςυμε οργανοτικοικονομικά τα κολχόζ, να δυλέβυμε με νικοχίρικο λογαριαζμό (χοζραςτζότ), με αποκοπί, να παλέβυμε με τιν απροςοποπίιςι (ομπεζλίτζκα).

Ι Σοβ. Ένοςι ίνε ι μόνι χόρα που δεν έχι καθόλυ αεργία κε κάθε μέρα καλιτερέβι τι ζοί τον εργαζομένον. Στα καπιταλιστικά κράτι

ίνε περισότερο από 40 εκατομίρια άνεργι. Στι Σοβιετικί 'Ενοσι μεγαλόνι θιελόδιχα το σος. χτίσιμο, στις καπιταλιστικές χόρες περισέβι ι ικονομικί κρίσι. Ι μπυρζυαζία γιρέβι να βγι απτιν κρίσι κε γι' αφτό όλο κε χάνι επίθεσες απάνο στιν εργατικί τάχσι, κόβι τα μεροκάματα, μεγαλόνι τιν εργατικί μέρα.

Τα κομυνιστικά κόματα οργανόνυνε το προλεταριάτο στις καπιταλιστικές χόρες ενάντια στι μπυρζυαζία, το οργανόνυνε όσο πάι περισότερο για να ιπερασπίσι τι Σοβ. 'Ενοσι— τιν πατρίδα τον εργαζομένον όλυ τυ κόζμυ.

Ι εθνικές διμοκρατίες τις ΕΣΣΔ έχυνε τεράστιες επιτιχίες στο μορφοτικό χτίσιμο, στι γενικί εκπέδεψσι, στιν πολιτεχνοπίισι τυ σχολιύ. 'Ολι ι αγράματι μαθένυνε γράματα.

Τόρα, πυ επιθεορύμε τις επιτιχίες-μας, πρέπι να χσετάσυμε πος εχτελύμε τιν απόφασι τις Κεντρικίς Επιτροπίς για το σχολιό. Ι Κ. Ε. ίπε, ότι τόρα χριαζόμαστε ανθρόπυς τεχνικά γραματιζμένυς, πυ χσέρυνε καλά τι φισικί, τι χιμία, τα μαθιματικά κε τα άλα μαθίματα. Εκίνι πυ βγένυνε απτο σχολιό-μας δεν χσέρυνε όπος πρέπι αφτές τις επιστίμες. Το σχολιό, ι πιονέρι κ' ι δασκάλι ακόμα δεν πολεμύνε όπος χριάζετε για τιν πιότιτα τις μάθισις.

Πρέπι να βάλυμε έτσι τι δυλιάμας, όστε να χσέρι κάθε μαθιτίς όλα τα μαθίματα πυ περνάι στο εφτατάχσιο σχολιό.

Αφτό θα μπορέσυμε να το κάνυμε μόνο τότε, όταν ι αφτοδιίκισι, ι πιονερικί οργάνοσι κ' ι πεδαγογικί κολεχτίβα χσετιλίχσυνε πλατιά τι σοσιαλιστικί άμιλα κε μαχιτικότιτα ανάμεσα στυς μαθιτές, ότα θα δυλέβυνε με κίνυς πυ απομένυνε πίσο, όταν ι οργάνοσες τυ σχολιύ θα παλέβυνε αποφασιστικά κάθε μέρα ενάντια σε κάθε διάσπασι στι δυλιά τυ σχολιύ.

Στι XIV επετιρίδα, το σχολιόμας, μαζί με τιν εργατικί τάχσι κε τις κολχόζικες μάζες, πρέπι να σιδεθί πιο στενά με το Κομυνιστικό κόμα κε τιν Κομιντέρνα, να πάι στο δρόμο τις εχτέλεσις το μεγάλον εντολόν τυ Λένιν, στο δρόμο τυ τελιοτικύ χτίσιμυ τυ σοσιαλιζμύ στιν ΕΣΣΔ κε τις προετιμασίας τυ πανκόζμιυ Οχτόβρι.

ΣΤΙΣ 7 ΤΥ ΝΟΕΒΡΙ...

'Οτα βγίκαμε, ίτανε χρία νίχτα. Μπροςτά ςτο Σμόλνι βριςκόντανε πολά αφτοκίνιτα.

'Αλα ερχόντανε, άλα φέβγανε. Κάνανε μεγάλο θόριβο, μα ι κανονιές πάλι ακυόντανε.

Εκί ςτεκότανε ένα μεγάλο φορτιγό αφτοκίνιτο. Το μοτόρ-τυ δόλεβε. Ι άνθροπι πετύςανε πάνο δέματα. 'Αλι, απάνο ςτο φορτιγό, τα πέρνανε, κρατόντας ςτα χέρια-τυς τυφέκια.

— Πύ πάτε;—φόναχςα.

— Θα τα πάμε ςτιν πολιτία—απάντιςε ένας εργάτις χαμογελόντας νεβρικά.

— Ελάτε μαζί-μας—μας προςκαλέςανε.

Ανεβίκαμε. Το αφτοκίνιτο κςεκίνιςε με μεγάλο θόριβο. Πίγενε πολί γλίγορα.

Κάπιος κςέςκιςε ένα δέμα κι' άρχιςε να ρίχνι εφιμεριδες ςτον αέρα. Κε μις κάναμε το ίδιο. Στυς ςκοτινύς δρόμυς φενότανε μια μακριά υρά άςπρο χαρτιόν.

Ι κόκινι φρυρί τρέχανε με ςικομένα χέρια κε τα πιάνανε.

Δεν ακύαμε πια κανονιές. 'Οςο ςιμόναμε ςτο Χιμονιάτικο παλάτι, ι δρόμι ίτανε πιο ίςιχι κε με λιγότερο κόζμο.

* * *

Κατεβίκαμε απτ'αφτοκίνιτο. Κάπιος φόναχςε:

«Ι γιύνκερ ςτίλανε ανθρόπυς για να παραδοθύνε». Πιγέναμε ςα μάβρο ποτάμι δίχος τραγύδια κε φονές. Ένας κόκινος φρυρός μυ ίπε:



«Κίταχςε, ςίντροφε. Δεν πρέπι να τυς πιςτέβυμε. Θα μας χτιπίςυνε». Βγίκαμε ς'ανιχτό μέρος.

— Πολί ςκοτοθίκανε;—ρότιςα.

— Δεν κςέρο. Καμιά δεκαριά...

Περιμέναμε κάμποσα λεφτά κ'ίστερα δίχος καμιά διαταγί αρχίσαμε πάλι να πιγένουμε μπροστά.

Εκίνι τιν όρα με το φος, πυ έπεφτε απ'όλα τα παράθιρα του Χιμονιάτικου παλατιύ, ίδα, ότι ι πρότες διο-τρις εκατοντάδες ίτανε κόκινι φρουρί κι' ανάμεσά-τυς πυ κε πυ βρισκόντανε κε στρατιότες. Ι μεγάλι αβλόπορτα ίτανε ανιχτί. Απτο χτίριο δεν ακυότανε τίποτα.

* *
*

... Ι γιύνκερ μπένανε από τέσερις. Ι κόκινι φρουρί σκαλίζανε τις τσέπες-τυς κε λέγανε: «Α, αντεπαναστάτες, φονιάδες τυ λαύ». Μα δεν τυς πιράχσανε. Ι τσέπες το γιύνκερ ίτανε γεμάτες από κλεμένα μικροπράματα. 'Ολα τα καταγράφανε κε τα βάζανε σε μια μικρί κάμαρα.

Πίρανε τα τυφέκια-τυς.

— Δε θα σικόσετε πια χέρι πάνο στο λαό;—τυς ροτύσανε πολί μαζί.

— 'Οχι,—απαντύσανε ι γιύνκερ ο ένας κατόπι απτον άλο. Τυς ροτύσανε κε τυς αφίνανε.

* *
*

Παρακαλό, σίντροφι.—'Ενας στρατιότις κ' ένας κόκινος φρουρός φανίκανε στιν πόρτα κι' ανίγανε δρόμο



ανάμεσα στο πλίθος. 'Ιστερα βγίκανε κι'άλι κόκινι φρουρί με τα τυφέκια κι' από πίσο-τυς πέρασε μισί ντουζίνα άνθροπι με λερομένα ρύχα—τα μέλι τις Προσορινίς Κιβέρνισις. Περάσανε σιοπιλά. Ι νικιτές μαζεφτίκανε να τυς κιτάκσυνε. Ακυστίκανε μερικές οργιζμένες φονές. Αργότερα μάθαμε, ότι στο δρόμο θέλανε να τυς κοματιάσυνε κι'ότι ρίχσανε μάλιστα κε τυφεκιές, μα ι νάφτες τυς πίγανε δίχος να πάθυνε τίποτα.

* *
*

... Τα παράθιρα του Σμόλνι ακόμα φένκανε. Τ'αφτοκίνιτα πιγενοερχόντανε όλο τον κερό. Ι κόκινι φρουρί με μεγάλο ενδιαφέρο ροτύσανε να μάθυνε τα τελεφτέα νέα.

Ι διάδρομι ίτανε γεμάτι από ανθρόπυς, πυ πιγένανε κάπυ βιαστικά. Τα μάτια-τυς ίτανε βαθιά πεζμένα. Στις κάμαρες ι άνθροπι χιμόντανε πάνο στο πάτομα με τα τυφέκια σιμά-τυς.

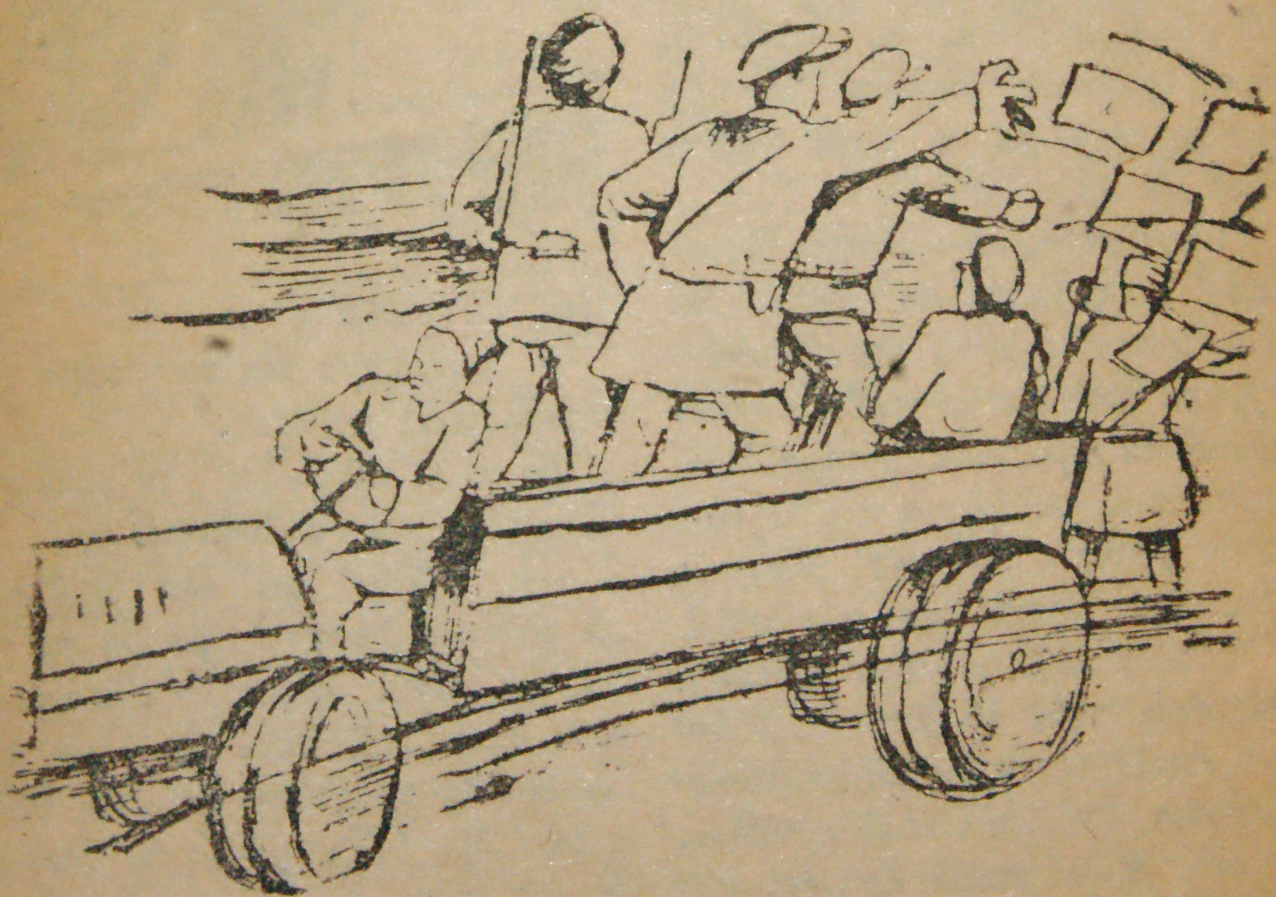
Ι έθυσα το σινεδριάσεον ίτανε γεμάτι από κόζμο, πυ βούιζε σα θάλασα. Ο Κάμενεφ διάβαζε τα ονόματα εκίνον πυ αρεστάρανε. Ακυόντανε βροντόνδικα χεροχροτίματα, φονές χαράς, γέλια.

* * *

Κ'έτσι ο Λένιν κ'ι εργάτες τις Πετρύπολις ίπανε τον αποφασιστικό-τυς λόγο για τιν εκσέγερσι.

Το Σοβιέτ τις Πετρύπολις έρικσε τιν Προσορινί Κιβέρνισι. Τόρα έπρεπε να παρθί όλι ι μεγάλι Ροσία κ'ίστερα όλος ο κόζμος. Μα θα κάνι ι Ροσία κίνο πυ έκανε ι Πετρύπολι; Θα σικοθί κι' αφτί; Κι' ο κόζμος; Τί ετιμάζι; Θα σικοθί το πανκόζμιο κόκινο κίμα;

Μια σκιά σικονότανε κίνο το προί κε σκέπαζε όλι τι Ροσία....



ΠΙΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ Ο ΛΕΝΙΝ

'Ιτανε μόνο 8 κε 20, όταν ακυστίκανε βροντόδικα χεροκροτίματα πυ δίχνανε, ότι φάνικε το προεδρίο μαζί με το Λένιν—το μεγάλο Λένιν—ανάμεσα στα μέλι-τυ.

— Κοντός κε φαρδίς με μεγάλι φαλάκρα κε φυςκοτό κεφάλι, πυ κατέβενε χαμιλά στυς όμυς-τυ, με μικρά μάτια, πλατί εβγενικό στόμα κε φυςκομένο πιγύνι. Τα γένια-τυ ίτανε κςυριζμένα, μα ι τρίχες βγένανε πια. Δεν κάνι τέτια εντίποσι, ότι μπορί να ίνε ο θεός τυ πλίθυς,—τόσο αγαπιμένος κε τιμιμένος, όσο μπορί λίγυς ν'αγαπίςανε κε να τιμίςανε στιν ιςτορία,—νά τέτιος ίνε αφτός ο ακςιοθάμαστος λαικός ιγέτις,—ιγέτις μόνο με τι δίναμι τυ μιαλύ-τυ, δίχος ριτορικά στολίδια, μα με μεγάλο χάριζμα να κςιγάι βαθιές ιδέες με απλά λόγια.

'Ενας αντιπρόσοπος απτο Ντονμπάς προςκαλύςε το ςινέδριο να πάρι μέτρα ενάντια στον Καλέντιν, πυ μπόρεςε να τραβίκςι απτιν προτέβυςα κάρβυνο κε τρόφιμα. Πολί στρατιότες, πυ ίρθανε κίνι τι μέρα απτο μέτοπο, φέρανε φλογερύς χερετιζμύς απτα ςιντάγματά-τυς.

'Ιςτερα πίρε το λόγο ο Λένιν. Βάσταχςε γερά τιν άκρι τυ βίματος κίταζε το πλίθος με τα μικρά-τυ μάτια, στεκότανε κι κε περίμενε.

Δεν έδινε χαμιά προςοχί στις ζιτοκραβγές, πυ βαστύςανε κάμποσα λεφτά. Μόλις πάψανε ι ζιτοκραβγές, με απλά λόγια ίπε:



— Αρχίζυμε πια το χτίςιμο τις ςοςιαλιςτικίς εκςυςίας.

Κι αφτί τι φράςι, τι χερέτιςε μύνκριζμα όχι ανθροπινό.

— Πρότα απ' όλα χριάζετε να πάρυμε πραχτικά μέτρα για να κάνυμε ιρίνι... Πρέπι να προτίνυμε ιρίνι στυς λαύς όλον το χορόν πυ πολεμύνε, πάνο στι βάςι το ςοβιετικόν όρον. Το ζίτιμα τυ πολέμυ κε τις ιρίνις ίνε τόσο κςεκάθαρο, πυ, θαρό, ότι μπορύμε κε δίχος άλυς προλόγυς να διαβάςυμε το

I ΟΧΤΟΒΡΙΑΝΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ ΚΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΖΙΤΙΜΑ

«Μόνο το προλεταριάτο ιπερασπίζι στον χερό-μας τιν αλιθινί λεφτεριά τον εθνόν κε τιν ενότιτα τον εργατόν όλον τον εθνόν».

(ΛΕΝΙΝ).

Ι ιδέες τυ Λένιν στο εθνικό ζίτιμα βαλθίκανε στι βάσι τυ προγράματος τυ Π. Κ. Κ. (μπ.).

Ακόμα πριν απτιν Οχτοβριανί επανάστασι, το Κομυνιστικό κόμα παραδέχτικε, ότι κάθε έθνος έχι το δικέομα να κιβερνιθί μόνο-τυ. Ο Λένιν λογάριαζε το εθνικό ζίτιμα σαν ένα απτα σπυδεότερα ζιτίματα στο πρόγραμα τυ Κόματος.

Ι ιδέες τυ Λένιν πραγματοπιιθίκανε πραχτικά στιν Ε. Σ. Σ. Δ.

Μόνο εδό, μόνο στο προλετάρικο κράτος-μας ι εργαζόμενες μάζες όλον τον εθνικοτίτον ενοθίκανε θελιματικά κε σχιματίσανε τιν 'Ενοσι Σοβιετικό Σοσιαλιστικό Διμοκρατιόν (Ε. Σ. Σ. Δ.)

Στι Σοβιετικί 'Ενοσι ι εθνικότιτες ακολυθίσανε τις εντολές τυ Λένιν ενόσανε τις δίναμές-τυς για να παλέψυνε ενάντια στιν εθνικί καταπίεσι, ενάντια στον καπιταλιζμό, ν'αγονιστύνε για το σοσιαλιζμό.

Ι Σοβιετικί εξυσία, κάτο απτιν καθοδίγισι τυ Κομυνιστικύ κόματος κίριξε από μιάς αρχής τιν ισότιτα τον εργαζομένον όλον τον εθνικοτίτον.

Κ'έτσι κάθε έθνος στι Σοβιετικί 'Ενοσι μπορί ν'αναπτίξι τιν κυλτύρα-τυ, να εκμεταλεφτί το φισικό πλύτο-τυ κε να πάρι μέρος όχι μόνο στι διίκισι τις διμοκρατίας-τυ, μα κε όλις τις Σοβιετικίς 'Ενοσις.

Σ' όλι τιν Ε. Σ. Σ. Δ., στιν Υκρανία κε στα ρομέικα ραγιόνια-μας, τα τελεφτέα χρόνια, έχυμε μεγάλες επιτιχίες στο μέτοπο τυ εθνικο-μορφοτικύ χτίσιμο.

Πριν απτιν Οχτοβριανί επανάστασι, ι ρομέικες εργαζόμενες μάζες δεν μπορύσανε ν'αναπτίξυνε τιν κυλτύρα- τυς. Ι τσαρικί κιβέρ-

---

σχέδιο τις προκίριξις στυς λαύς όλον το χορόν, πυ πολεμύνε.

Το μεγάλο στόμα-τυ, πυ φενότανε σα να χαμογελύσε, άνιγε πλατιά ότα μιλύσε. Κε μπροστά-τυ χιλιάδες απλά πρόσοπα ίχανε γιριζμένα τα μάτια απάνο-τυ κε τον κιτάζανε με αγάπι κε λατρία.

Α π τ ι σ ί ν τ α ξ ι. Αφτό το απόσπαζμα ίνε παρμένο απτο γνοστό βιβλίο—«Δέκα μέρες, πυ τραντάξανε τον κόζμο». Ο Δζον Ριντ εδό λέι γιά το λόγο τυ ς. Λένιν στο σινέδριο το σοβιέτ στις 8 τυ Νοέβρι (26 τυ Οχτόβρι).

νιςι δεν τυς άφινε ν' ανίκςυνε δικάτυς ςχολιά κ. τ. λ.

Ι κυλάκι ιποςτιρίζανε τιν πολιτικί τυ τςάρυ, γιατί κι' αφτύς δεν τυς ςίφερε ι ανάπτιχςι τις εθνικίς κυλτύρας.

Τα ςκολιά, τα δικαςτίρια, τα κιβερνιτικά γραφία δυλέβανε μόνο ρύςικα. Τα πεδιά δεν ίχανε το δικέομα να μιλύνε ρομέικα στο ςκολιό. Πολές φορές για κάθε ρομέικο λόγο πλερόνανε πρόςτιμο.

Φονάζανε τυς γονιύς κε τυς λέγανε να μι μιλύνε ρομέικα στο ςπίτι με τα πεδιά-τυς.

Στα ρομέικα ραγιόνια τις Υκρανίας έχυμε πια ος 26 εφτατάκςια, ος 60 ςκολιά Ι βαθμίδας, Ελινικό Πεδ. Τέχνικυμ με Ελινο-ταταρικό τμίμα, Ελινικό κε Ελινο-ταταρικό Σοβ. Κοματικό Σχολιό κε Ελινο-ταταρικό Αγροτέχνικυμ στι Στ. Ιγνάτιεφκα.

Στι Μαριύπολι έχυμε τιν εφιμερίδα «Κολεχτιβιςτίς» κε το πιονέρικο περιοδικό «Νέος-μαχιτίς». Στο Ροςτόβ (Β. Κάφκαςος) βγένι ι εφιμερίδα «Κομυνιςτίς».

Ι ενεργιτικί ςιμετοχί τον εθνικό μιονοτίτον στιν ικονομικί κε μορφοτικί ζοί τις Ε. Σ. Σ. Δ. κάνι τον ταξικό-μας εχτρό να λιςιάζι απτο κακό-τυ. Τόρα πυ, πάνο στι βάςι τυ ςιμπαγί κολεχτιβιζμύ, λικβιντάρυμε τον κυλάκο σαν τάκςι κι' όλο το νικοκιριό-μας πάι μπροςτά με μπολςεβίκικα τέμπα, ο ταξικός εχτρός-μας βάζι όλα τα δινατά-τυ για να μποδίςι το ςοςιαλιςτικό χτίςιμο. Πολεμύμε με τον ταξικό εχτρό όχι μόνο στο μέτοπο τυ ικονομικύ χτίςιμυ μα κε στο μέτοπο τις μορφοτικίς επανάςταςις.

Μερικί δαςκάλι κε μαθιτές φέρνονε τιν κυλάκικι ιδεολογία στο ςκολιό. Χριάζετε να παλέπςυμε αποφαςιςτικά μ' αφτί τιν εχτρικί ιδεολογία. Ι δαςκάλι κ'ι μαθιτές πρέπι να θιμύντε, ότι ι όκςινςι τυ ταξικύ αγόνα στι χόρα-μας μεγαλόνι απ'ένα μέρος το μεγαλοκρατικό ςοβινιζμό κι' απ' άλο μέρος τον ντόπιο εθνικιζμό. Ο ταξικός εχτρός πολεμάι ν' ανάψι πάλι τιν εθνικί έχτρα, θέλι να μεταχεριςτί για τυς ςκοπύς-τυ το ςοβινιζμό κε τον εθνικιζμό.

Ακόμα έχυμε στα ςκολιά-μας εθνικό ανταγονιζμό, αντιςιμιτιζμό.

Το ςκολιό πρέπι ν'αγονιςτί αποφαςιςτικά μ'αφτές τις εχτρικές ιδέες, να πολεμίςι στο πλεβρό τυ πανκόζμιυ προλεταριάτυ, πυ θέλι να χτίςι, κάτο αππιν καθοδίγιςι τις Κομιντέρνας, τιν κομυνιςτικί κινονία.

Μ. ΚΑΠΛΑΝ.

ΔΕΚΑΤΕΣΕΡΑ

Δεκατέςερις φορές ι γί-μας
τριγίριςε τον ίλιο.
Δεκατέςερις φορές αλάκςανε
τυ χρόνυ ι εποχές
Από τότε
πυ τυ τςάρυ το βαςίλιο
μπολςεβίκικα
οδιγύν
κομυνιςτές.

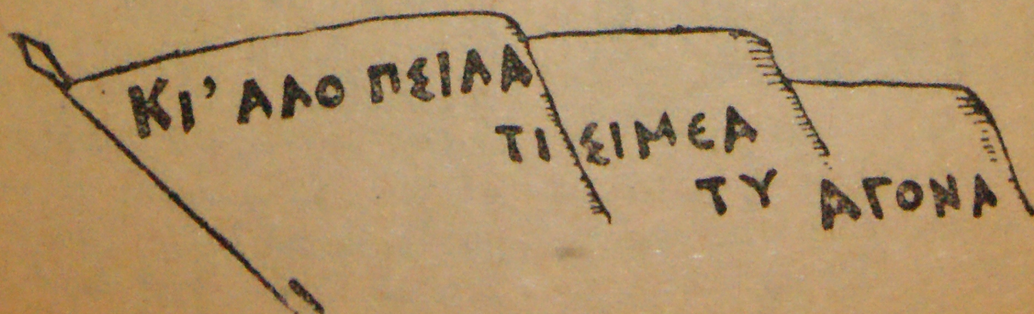
* * *

Τα 14 δεν ίνε
μόνο αριθμί.
Τα 14
μεταμορφόςανε τι χόρα
Κολεχτιβιζμός,
εργοςτάςια,
ςταθμί
ςτολίζυν τιν Ένοςι τόρα.

* * *

Τυ Οχτόβρι αποτέλεζμα ίν' αφτά
τυ Μεγάλυ Οχτόβρι ι καρπί
Γλίγορα το ςοςιαλιζμό ο Οχτόβρις
θα κςαπλόςι ς' όλι τι γι.

ΦΕΡΠΙΣ



Ο ΚΟΚΙΝΟΣ ΦΙΟΝΚΟΣ

Απτο πρωί πσιχάλιζε. Στον υρανό ίτανε φτινόπορο, μα στο πρόσοπο τυ Γιόργι—άνιξι. Πίγενε χαμογελόντας, τα μάβρα μάτια-



τυ γιαλίζανε. Στυς δρόμυς ίτανε πολίς κόζμος. Τί όμορφα—σκέφτικε ο Γιόργις. Κε σε μας, στιν Οντέσα τόρα ετιμάζυντε. Κε στο εξοτερικό, κε παντύ γιορτάζυνε τιν 7-ι τυ Νοέβρι... Το προλεταριάτο... Μόνο εδό στο, Κίεβο πρότι φορά θα πάι στι διαδίλοσι, μα έλα πυ αφτί... ι καταραμένι βροχί... Ο Γιόργις τίποτα δε λιπύντανε τόσο, όσο το φιόνκο πυ ίχε στιν τσέπι τυ παλτύ-τυ.

— Το παλτό—έλεγε—δε θα πάθι τίποτα. Κε το κασκέτο δε θα χαθί. Θα βραχί. Σα χαλάσι — θ' αγοράσο κενύργιο, δεν ίνε δα κε τόσο μεγάλι δυλιά.

'Εβγαζε το κασκέτο-τυ, τίναζε τις σταλαματιές τις βροχίς, το ξαναφορύσε κε πίγενε γλίγορα: ίχε να κάνι ακόμα κάμποσο δρόμο ος το εργοστάσιο. Δεν ίθελε ν' αργίσι.

— Μα με τί μάτι θα με κιτάξυνε τα πεδιά; Εδό ίμε λίγο κερό. Στιν Οντέσα—εκί με ξέρανε...

* * *

Ι εργάτες μαζεφτίκανε.

Μπροστά ίτανε ι σιμέες, κ' ίστερα ι ορχίστρα. Ο γέρο-σιδεράς Δανίλ έκανε το κυμάντο.

— Ε! Το νταβύλι ας έρθι εδό!

— Το πιο μεγάλο όργανο κε βρίσκετε πάντα πίσο. Ορχίστρα δίχος νταβύλι ίνε σα γάτα δίχος ουρά.

Ο Γιόργις μόλις πρόφτασε να μπι στι σιρά κι' άρχισε να πέζι ι μυσικί. Πίγανε λίγο κ' ίστερα σταθίκανε. Ι νέι δε δίνανε καμιά προ-

ςοχί στι βροχί. Κάνανε ένα γίρο, τραγυδύςανε, χορέβανε. Ιβροχί όλο έπεφτε πςιλί κε διαπεραστικί.

Ο Γιόργις καμπύριαζε κε λιπύντανε—κε να μιν το φορέςο δε γίνετε—έλεγε—κάθε χ ρ ό ν ο τον έβαζα. Κρίμα, νὰ με τέτιυς κερύς δε θα βαςτάκςι ς' όλι τι ζοί- μυ. Τα πεδιά κ' έτςι τον περγελύςανε.

— Πεδιά, γιά διέςτε! Καςκέτο κενύργιο—αμερικάνικο, φόρεςε κενύργιες γαλότςες, μα για φιόνκο, φένετε, δε φτάςανε τα χρίματά-τυ.

— Καλίτερα να μιν τις φορύςε.

Ο Γιόργις ςόπενε: κε στιν Οντέςα έτςι ίτανε στιν αρχί. Μα τα πεδιά όλο λέγανε.. 'Ενα μάλιστα απ' αφτά, εκίνο πυ έπεζε αρμόνικα με τα χίλια-τυ, πέτακςε τα λόγια:

— 'Οχι φιόνκος, παρά μικςιάρικο κυρέλι!

— 'Ο Γιόργις δε μπόρεςε πια να βαςτάκςι. 'Αναπςε, τα μάτια-τυ στράπςανε. — Εςί ίςε μικςιάρικο κυρέλι!—φόνακςε—Καλὰ πυ δεν ίνε δο τα πεδιά τις Οντέςας. Τότες θ' ακύατε. Θἄβριςκες το μπελά-ςυ.

Ο γέρο-ςιδεράς ςίμοςε.

— Τί πάθατε, ε;

— Κίτακςε, μπάρμπα Δανίλ, τί έβαλε ο οντεςίτις-ςυ, ντροπί δεν ίνε;

— Αφίστε-τον, πεδιά, αφίστετον!—τυς φοβέριςε με το δάχτιλότυ ο ςιδεράς—Δυλέβο μαζί με το Γιόργι. Κςέρο όλι τιν ιςτορία-τυ. Αν τιν κςέρατε κε ςις δε θα τον περγελύςατε. Πέςτινα, Γιόργι, πέςτινα για να τι μάθυνε κι' αφτί. Κ' έτςι δε θα μπορέςυμε να πάμε όςπυ να περάςι ι άλι κολόνα. Λέγε λιπόν!

— Ι δυλιά αφτί έ γ ι ν ε στιν Ο ν τ έ ς α—ά ρ χ ι ς ε ο Γιόργις—στα 1918. Ι γαινταμάκι πίρανε το ςιδεροδρομικό σταθμό κε τυς πιο μεγάλυς δρόμυς. Στιν πολιτία όλο άκυες τυφεκιές. Λέγανε: ι γαινταμάκι έχυνε πολί δίναμι. Α δε ςικοθύνε ι εργάτες στο πόδι, θα χαθί ι επανάσταςι. 'Ιρθανε κε ςε μας, στο ιπόγιο, ι ςιντρόφι τυ πατέρα-μυ. Εγό ίμυνα ακόμα μικρός—9 χρονό, μα, ςαν τόρα, όλα τα βλέπο κε τ' ακύο. Τί κάθεςε, Γιάνι; Χριάζετε βοίθια! Το τυφέκι ςε φιλάι... Κε μις αφίςαμε τα ςπίτιαμας. Πάμε! Φτάνι πια πυ λιγόςαμε τι ράχι-μας! Ολα ίνε δικάμας, εμίς ίμαςτε ι νικοχίριδες!»

— Αλο τίποτα δε λέγανε. Κ' έτςι μπορύςε κανίς να τυς καταλάβι. Ο πατέρας-μυ βγίκε όκςο, μα γίριςε γλίγορα πίςο κε ίπε στι μιτέρα-μυ:

— Δόςε-μυ κανένα κόκινο φιόνκο. Ας κςέρυνε όλι με πιόνα έχυνε να κάνυνε.

Ι μιτέρα-μυ γίρεβε κανένα πανί, μα δεν έβριςκε. Εγό έςκιςα τότες ένα κομάτι απτο παλιό κόκινο πάπλόμά-μας κε τὄβαλα στο χέρι-τυ. Ο πατέρας-μυ με φίλιςε κ' έφιγε. Τί να κ ά ν ο—ί μ υ ν α μ ι κ ρ ό ς, μόνο 9 χρονό. Ι καρδιά-μυ χτιπύςε.



χανε μέσα, βγάλανε τα καπέλα-τυς κε ίπανε όλι μαζί ένα λόγο: «Πέθανε».

Θιμύμε πος χτιπιότανε κ' έκλεε ι μάνα-μυ, κ' ι άλι πυ... 'Εκλεα κε γο βλέποντας τυς άλυς. Σα να χίσανε ζεματιστό νερό στιν καρδιά-μυ. Ι καρδιά-μυ έκεε, μα τα χέρια-μυ κριόνανε πιο πολί κε τρέμανε..

Δεν κσέρο γιατί. Θιμύμε μόνο, ότι τα χέρια-μυ ίτανε όλο τον κερό κρία... Στο ιπόγιο ακυότανε ποδοβολιτό. Ι εργάτες τρέχανε. Τρέχανε απ' όλες τις μεριές στο σταθμό. Εκί, στιν πλατία χτιπιόντανε. 'Ιθελα πολί να διό με τιν άκρι τυ ματιύ-μυ πος πολεμύνε, πιός νικάι, μα ι μάνα-μυ κλίδοσε τιν πόρτα κε δε μ' άφινε να βγο.

Το πρωί βγίκε ο ίλιος τυ Γενάρι. Οκσο ίτανε παγονιά. Τα νερά, πυ ίτανε χτες στο δρόμο σκεπαστίκανε με πσιλό γιαλί. Ο πάγος έτριζε κάτο απτα πόδια. Κάτι έτρικσε κε στο παράθιρό-μας. Αφτό το τρίκσιμο δε θα το κσεχάσο σ' όλι-μυ τι ζοί... Κίτακσα ανάμεσα απτι χαραμάδα: έρχυντε ι δικί-μας. Εκίνι πυ πίγανε χτες με τον πατέρα-μυ στο σταθμό. Μπί-

Ο ένας απ' αφτύς πυ ίρθανε, εκίνος πυ φόνακσε χτες τον πατέρα-μυ, έβγαλε απτον κόρφο-τυ αφτό το κόκινο πανί, το κάρφοσε στο πυκάμισό-μυ κε τον πίρανε τα δάκρια... Δεν μπόρεσε να βγάλι ύτε λέκσι. 'Ενας άλος ίπε γι' αφτόνα: «Ο πατέρας-συ πέθενε, πεδίμυ, μα δε σε κσέχασε. 'Εβγαλε το φιόνκο, κε ίπε να στο φέρυμε».

Πολά έλεγε κίνος ο σίντροφος. Δεν τα θιμύμε όλα. Κε δεν τα καταλάβενα, να πο τιν αλίθια. Μα από τότες φιλάο αφτό το φιόνκο κε τονε φορό κάθε 7 Νοέβρι.

Ο Γιόργις σόπασε, μα ένιοθε πος χτιπύσε ίσιχα ι καρδιά-τυ. Τα μάτια εκίνον πυ τον ακύανε, κιτάζανε με αγάπι το κσεθοριαζμένο, μα δοκσαζμένο κυρέλι τυ Γιόργι.

Μετάφρασι: Α. ΜΑΡΜ.

ΕΤΣΙ ΜΑΣ κσεγελάσανε



Ο Αλέκσις, ο Νίκος κε τ' άλα πεδιά, πυ πέζανε πάντα μαζί-μυ, γραφτίκανε στα 1912 στο σχολιό. Θέλισα να πάο κε γο. Ο πατέρας-μυ πίγε στι δασκάλα, μ' έγραπσε κε το βράδι μυ ίπε, ότι απτιν άλι βδομάδα αρχίζυνε τα μαθίματα. Δεν ίκσερα τί να κάνο απτι μεγάλι χαρά μυ.

Επιτέλυς το σχολιό άνικσε. Σικόθικα πρωι-πρωί, έφαγα κε πέρασα στιν αριστερί πλάτι-μυ τιν κενύργια τσάντα, πυ μ'έραπσε ι μάνα-μυ. 'Εβαλα μέσα τιν πλάκα-μυ, το πετροκόντιλο κ'ένα καλό κομάτι πσομί.

Πριν πάο ι μιτέρα-μυ με κσέτασε αν κσέρο τίποτα. Με ρότισε:

— Πόσα κάνυνε πέντε κε τρία;

— Οχτό!—ίπα.

— Γιά πές-μυ το επίθετό-συ.

— Ιστόρ!

— Τ' όνομά-συ;

— Μιχάλις!

'Οτι με ρότισε το ίκσερα. Γλίγορα έτρεχσα κε βγίκα όκσο.

'Ιτανε καλί φτινοπορινί μέρα. Ο υρανὸς δεν ίχε καθόλυ σίνεφα. Ο ίλιος ίτανε ακόμα ζεστός. Θαρύσες, ότι κ' ι μέρα χέρετε μαζί-μυ, πυ πάο στο σχολιό.

Στο δρόμο μακριά φενόντανε τα πεδιά. Πιγένανε μαζί. Δεν πέρασε πολίς κερός κε τα πρόφτασα σιμά στο σχολιό.

Σε λίγο χτίπισε το κυδύνι. 'Ολι μπίκανε στις τάκσες. Ο Αλέκσις, ο Νίκος κε γο πίγαμε στιν παράδοσι, πυ μας δίκσανε ι μαθιτές τις τετάρτις τάκσις.

* * *

Γλίγορα ίρθε κ'ι δασκάλα. Κάθισε σιμά στο τραπέζι κι' άρχισε το μάθιμα. Μας ρότισε:

— Αφτο πός το λένε,—κ'έδικσε με το δαχτιλό-τις το ταβάνι.

Φονάκσαμε «ταβάνι»! «Οχι»— ίπε, «ποτολόκ»! Το ίδιο πάθαμε κε με το «πολ». 'Ιστερα με ρότισε ρύσικα: «πόσα δάχτιλα έχι το χέρι-συ;» Δεν κατάλαβα τίποτα κε κίταζα τι δασκάλα μ' ανιχτό στόμα. Εκίνι σίκοσε τότε το χέρι-τις κε χόρισε τα δάχτιλά-τις. Κατάλαβα



τί θέλι κεφόνακςα «πέντε»! — Οχι — ίπε, «πιάτ»! «Πατ» — ίπα κε γο. Ι γλόσα-μυ δε γίριζε να πο σοστά τις ρύσικες λέκσες κε γι' αφτό θίμοσε κε πάτισε τις φονές: «Οσιόλ»!, «Ντυράκ»! — νά πιά ίτανε τα λόγια-τις.

Κατάλαβα, πος με βρίζι, με περιπέζι κε σκέφτικα: α μάθενα γράματα στι μιτρικί-μυ γλόσα, θα ίμυνα πρότος μαθιτίς.

'Ιρθε το καλοκέρι. Ο χρόνος πέρασε, μα ακόμα δεν κσέραμε τί γράφυνε τα ρύσικα βιβλία 'Οχι μόνο γο, μα όλα τα πεδιά.

* *
*

Το φτινόπορο τυ 1913 ίμυνα πια στι δέφτερι τάκσι. Στο τρίτο μάθιμα ερχότανε πάντα ένας διάκος κε μας μάθενε προσεφχές. Ο διάκος ίτανε απςιλός. 'Ιχε μακριά πλεκσύδα, πυ κρεμότανε από πίσο-τυ. 'Οταν προτομπίκε στιν τάκσι μας ρότισε τί προσεφχές κσέρυμε. Εγό τυ ίπα το «ις το όνομα τυ πατρός». Μόνο αφτί τιν προσεφχί ίκσερα. Ο διάκος μας μίρασε προσεφχιτάρια κε μας ίπε να μάθυμε το «πάτερ ιμόν».

Τελιόσαμε τα μαθίματα κε γίρισα στο σπίτι. 'Αφισα τιν τσάντα-μυ, έφαγα κε βγίκα όκσο να πέκσο. Με ίδε το πεδί τυ γίτονά-μας, ο Κόστας, πυ ίτανε 14 χρονό.

— 'Ιρθες πια απτο σκολιό; — με ρότισε.

— Νε! — τυ ίπα.

— Τί μαθίματα σας δόσανε σίμερα;

— Αριθμιτικί, να διαβάσυμε, να γράπσυμε κι' ο διάκος ίπε να μάθυμε το «πάτερ ιμόν»;

— Καλά. Ας ίνε. Εγὸ το κσέρο. Τόρα στο μαθένο. Κι'άρχισε; «Οτζε νασς ίζζε γεσί να νιεμπεσέχ, κύρι χραβ, υ σολόμι ζαχοβάβ».

Αφτί τιν προσεφχί τιν ίπα κάμποσες φορές από πίσο-τυ, όσπυ τιν έμαθα καλά·

Τιν άλι μέρα πίγα στο σκολιό. 'Ιρθε τυ διάκυ το μάθιμα. Δεν κίταζα μέσα στο προσεφχιτάριο. Μίπος ίκσερα πυ πρέπι να κιτάκσο! Ο διάκος ίπε:

— 'Οπιος κσέρι καλίτερα το «πάτερ ιμόν», ας σικόσι το χέρι-τυ.

Κάμποσα πεδιά σικόσανε το χέρι-τυς, το σίκοσα κε γο. Πρότα ρότισε εμένα. Σικόθικα λιπόν κε ίπα φοναχτά τιν προσεφχί, 'πυ μ έμαθε

ο Κόςτας: «ότζε νας ίζζε γεςί να νιεμπεςέχ, κύρι κραβ, υ ςολόμι ζαχοβάβ....».

Τα πεδιά κςεκαρδιςτίκανε στα γέλια. Ο διάκος βρέθικε αμέςος ςιμάμυ, μ' έπιαςε απτ' αφτιά, μ'έβαλε στα γόνατα, μ' έδοςε κάμποςυς μπάτςυς κι' όταν με χτιπύςε έλεγε: «θα κςαναπίς τέτιες προςεφχές»;

Δεν ίκςερα γιατί με χτιπάι, πονύςα κ'έκλεγα. 'Ιςτερα ρότιςε με θιμό κι' άλα πεδιά. Κανένα δεν το ίκςερε.

'Αμα τελίοςε το μάθιμα, ο διάκος μας «ορμίνεπςε»:

— Μεγάλο κρίμα πίρατε ςίμερα. Α δε μαθένετε προςεφχές κε δε φοβάςτε το θεό, στον άλον κόζμο θα πάτε στιν κόλαςι. Εκί, ι διαβόλι θα ςας βράζυνε μέςα στιν πίςα κε στο κατράνι. 'Οπιος πιςτέβι το θεό, μαθένι προςεφχές κε πιγένι στιν εκλιςία, αφτόνα ι άνκελι θα τον πάνε στον παράδιςο.

'Ετςι μας έλεγε κε μις πιςτέβαμε τα πςέματά-τυ. Τιν άλι μέρα όλι-μας κςέραμε το «πάτερ ιμόν»..-

Τελιόςαμε το ςχολιό κε δε μάθαμε τίποτα. Κςέραμε μόνο προςεφχές, να φοβύμαςτε τον παπά, το διάκο, το δάςκαλο. Διαβάζαμε ρύςικα κε δεν καταλαβέναμε τί γράφυνε τα βιβλία.



* *
*

'Ετςι ο τςάρος, ι μπυρζυαζία, ι κυλάκι κ' ι παπάδες κςεγελύςανε τα πεδιά τον εργατόν κε χορικόν.

Ι Οχτοβριανί επανάςταςι κςεςκέπαςε τα πςέματά-τυς. Ι εργαζόμενες μάζες πίρανε τιν εκςυςία στα χέρια-τυς. Πετάκςανε απτο ςχολιό τυς παπάδες κε κίνυς πυ πολεμύςανε να χάςυνε τις γλόςες τον εθνικό μιονοτίτον.

Χτίςανε το δυλεφτάδικο ςχολιό, πυ μαθένι τα πεδιά τον εργαζομένονε στι μιτρικί-τυς γλόςα, τα μαθένι να δυλέβυνε μαχιτικά για χτίςιμο το ςοςιαλιζμό.

Μ. Ν. ΙΣΤΟΡ.

Ο ΟΧΤΟΒΡΙΣ ΚΕ ΤΟ ΠΕΔΙΚΟ ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΙΜΑ

Στις μπυρζυαζικές χόρες τα εργοστάσια, ι φάμπριχες, ι γι βρίσχυντε στα χέρια τον καπιταλιστόν κε τσιφλικάδον. Ι μπυρζυαζία, για να μι χάσι τιν ιδιοχτισία-τις, λέι, ότι κανίς δεν πρέπι να πιράκσι τις φάμπριχες, τι γί-τις.

'Ολα τα μπυρζυαζικά σχολιά γεμίζυνε τα πεδικά κεφάλια με τιν ιδέα, ότι πρέπι πάντα να ιπερασπίζυνε τιν ιδιοχτισία.

Εκί δε λένε, ότι ι ιδιοχτίτες εκμεταλέβυντε σκλιρά τις δυλεφτάδικες μάζες. Δε λένε, ότι ι ιδιοχτισία ίνε χτιζμένι πάνο στα βάσανα εκατομιρίον εργαζομένον.

Τιν ίδια ανατροφί δίνυνε στα πεδιά κ'ι μπυρζυαζικές οργάνοσες: μπόι-σκάυτ, «γεράκια» κ'ι λογιόλογιό θρισκεφτικές πεδικές οργάνοσες. 'Ολες αφτές βοιθύνε το μπυρζυαζικό σχολιό ν'αναθρέπσι νέα γενιά έτιμι να ιπερασπίσι τιν καπιταλιστικί ιδιοχτισία.

Τέτια ανατροφί πέρνυνε τα πεδιά στις μπυρζυαζικές χόρες. 'Ετσι τ'ανατρέφανε κε σε μας, στι Ροσία, πριν τιν Οχτοβριανί επανάστασι.

Ι Μεγάλι Οχτοβριανί επανάστασι τυ 1917 νκρέμισε τιν εξυσία τις μπυρζυαζίας, πίρε απτα χέρια-τις όλα τα εργοστάσια, τις φάμπριχες, τι γι, καθός κε τα σχολιά κε τάδοσε στυς εργάτες κε χορικύς.

Το προλεταριάτο τις Σοβ. 'Ενοσις άλαχσε ριζικά όλο το σίστιμα τις λαικίς μόρφοσις, αλαχσε τιν ανατροφί τις νέας γενιάς. Τόρα μπένι το πρόβλιμα ν'αναθρέπσυμε έτσι τα πεδιά-μας, όστε να κσέρυνε, ότι όλα όσα ίνε πάνο στι γι ανίκυνε μόνο στυς εργαζομένυς, γιατί γίνανε με τα χέρια-τυς.

Τα πεδιά-μας ίνε τόρα ενομένα στιν πιονερικί οργάνοσι, πυ ανατρέφι νέα γενιά ικανί να χτίσι τον κομυνιζμό. Ι πιονερικί οργάνοσι ίνε πολιτικί οργάνοσι. Πολεμάι να σφιριλατίσι καλύς κινοτικύς εργάτες. ανθρόπυς γραματιζμένυς πολιτικά κε μορφομένυς απ' όλες τις πλεβρές. Ι πιονέρι μαθένυνε να πέρνυνε πάντα ενεργό μέρος στο σοσιαλιστικό χτίσιμο, στιν κινοτικο-πολιτικί ζοί, μαθένυνε να παλέβυνε αποφασιστικά με τον ταχσικό εχτρό.

Ι πιονερικί οργάνοσι πρέπι ν'ανατρέφι κολεχτιβιστές, κομυνιστές, πυ

δε βαστιύντε απτο κοματάκι τις γίς-τυς, απτο σπιτάκι-τυς, απτο νικοκιριό-τυς. Ι πιονέρι πρέπι να φροντίζυνε να καλιτερέπσυνε τιν ικονομικί κε μορφοτικί ζοί όλις τις εργατικίς τάκσις κε τον κολχόζικο μαζόν. Νά πιό σκοπό χριάζετε νάχυνε ς' όλι τι ζοί-τυς.

Στι βάσι τις ανατροφίς-μας βάζυμε μόνο τιν κ ο λ ε χ τ ι β ι κ ί δ υ λ ι ὰ. Καμιά άλι δυλιά δε μπορί ν' αναθρέπσι το νέο άνθροπο.

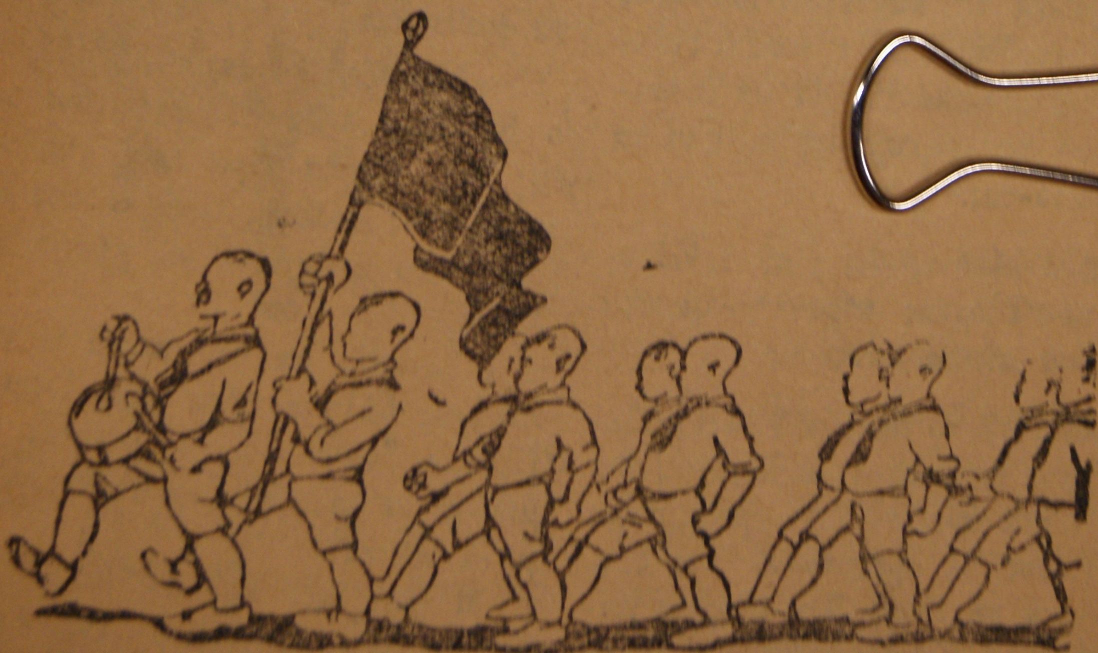
Ι αντιθρισκεφτικί ανατροφί έχι μια απτις πρότες θέσες στο σίστιμα τις κομυνιστικίς διαπεδαγόγισις.

Για να σφιριλατίσυμε αλιθινύς αγονιστές για τον κομυνιζμό, πρέπι να παλέβυμε αποφασιστικά με τι θρισκία.

Το Κόμα ανέθεσε στιν Κομυνιστικί νεολέα ν'ανατρέφι κομυνιστικά τι νέα γενιά-μας.

Ι Κομσομολικί οργάνοσι πρέπι να κάνι στι XIV επετιρίδα τυ Οχτόβρι τ' αθρίζματα τον επιτιχιόν-τις ς'αφτό το μέτοπο. Αφτές τις επιτιχίες πρέπι να τις κσέρυνε όχι μόνο ι εργαζόμενι τις Σοβ. 'Ενοσις, μα κ'ι εργαζόμενι όλυ τυ κόζμυ. 'Ετσι θα διύνε, ότι μόνο ο Οχτόβρις μας έδοσε τι δινατότιτα ν'αναθρέπσυμε χτίστες τις νέας κινονίας, ανθρόπυς ικανύς να χτίσυνε τον κομυνιζμό.

Α. ΣΤΑΜΠΥΛΑΣ.





Εκίνα τα χρόνια τα μαθίματά-μας περνύςανε με μεγάλα γεγονότα. Κάθε μέρα τα πεδιά φέρνανε ςτο ςχολιό κι' άπ' ένα νέο, πυ το ςιζιτύςαμε με μεγάλο ενδιαφέρο. Κςέραμε πια, ότι ι άςπρι κλέπςανε τα ςπίτια τυ χοριύ-μας. Ακύςαμε, ότι ο Μάι-Μαιέφςκι βρίςκετε ςτι Ρομάνοφκα κι οργανόνι τυς καντέτυς. Μάθαμε, ότι ι μπυρζυαζία κι' ι κυλάκι ςτέλνυνε κι τα πεδιά-τυς για να ιπεραςπίςυνε τις φάμπρικες, τι γι κε τα νικοκιριά-τυς.

'Αλι λέγανε, ότι ι ς. ς. Ζόλοτο κε Τζόρνας πίρανε κάμποςα τυφέκια απτυς καντέτυς.

Στις 27 τυ Δεκέβρι 1918 μαζεφτίκαμε πρόι-πρόι κε λέγαμε, ότι τι νίχτα ίρθανε 10 αμάκςια με καντέτυς κι' αρεςτάρανε τυς ς. ς. Ζόλοτο κε Ζιπίρ. Τυς πιάςανε γιατί κάνανε μεγάλι επαναςτατικί δυλιά ςτα χοριά.

Ι δαςκάλι-μας ίτανε χαρύμενι. 'Ολι τυς τότε ίτανε πλυςιόπεδα...

* * *

Ι κυλάκι βάλανε πάλι τα θριςκεφτικά ςτο ςχολιό, πυ δε μαθέναμε απτον Οχτόβρι τυ 1917.

Ο κυλάκος Κατέλο ίπε:—όλες ι εκςυςίες έχυνε θεό. Πρέπι λιπό να μαθένυνε θριςκεφτικά.

—Νε—ίπε ο παπάς—Καλά λέι ο Κατέλο... Τα πεδιά χάςανε το θεό-τυς. Νίχτα-μέρα λένε για τυς κςιπόλιτυς Ζόλοτο, Ζιπίρ κε τυς άλυς... πυ πολεμύνε να χάςυνε το Χριςτό.

Ι δαςκάλι με τον παπά κε τυς κυλάκυς βάλανε τότε άλο ζίτιμα. Πρέπι—ίπανε—όλι ι μαθιτές να μιλύνε κε μέςα κι' όκςο απτο ςχολιό μόνο ρύςικα.

Μ' αφτί τιν πολιτικί θέλανε να δέςυνε τα μάτια-μας, θέλανε να μιν κςέρυμε τί γίνετε ολόγιρά-μας. Τυς

πρότες διο-τρις μέρες ςα να μας πλάκοςε μάβρο ςίνεφο. Μα δεν πέραςε πολίς κερός κε μιλύςαμε πάλι ρομέικα. Δε μπορέςανε τίποτα να χάνυνε με τα μέτρα-τυς.

* * *

— Ε... ε...—ίπε ςίμερα ο Στέφανος, γιος τυ Μπαλζζί, πυ ίχε ςτι Νέα-Καράκυμπα μεγάλο μαγαζί—'Ιδατε τί χάνανε απόπςα ι καντέτι; Πιάςανε το Ζόλοτο κε το Ζιπίρ. Τόρα θα τυς ςκοτόςυνε. Αφτί έχυνε τα τυφέκια ςτα χέρια-τυς.



— Τίποτα!—ίπε ο Αντρέας, πεδί φτοχύ χορικύ—Κςέρις τί δινατά ίνε τα παλικάρια τυ χοριύ-μας. Νά, ας πάρυμε τον Αγιανότο. Αφτός μαζί με τυς άλυς νάφτες τις Βαλτικίς διόκςανε το Φλεβάρι τον τςάρο. Αφτός πάλι με τ' άλα παλικάρια τυ χοριύ-μας θα πιάςυνε τυς καντέτυς κε θα πάρυνε τα τυφέκια-τυς. Τί μπορύνε να κάνυνε ι καντέτι-ςυ; Αφτί όλι-τυς ίνε ςαν κυφετάκια!...

* * *

Την ομιλία-μας την έκοπςε ι καμπάνα. Χτιπύςε ςα νάτανε φοτιά. 'Ολι τρέκςανε, πίγαμε κε μις. Μαζέφτικε όλο το χοριό. Αφτό τόκανε ι επαναςτατικί οργάνοςι, πυ δύλεβε κριφά ςτο χοριό-μας. Φέρανε τυς κυλάκυς κε τυς ίπανε:

— Εςίς παραδόςατε το Ζόλοτο κε το Ζιπίρ ςτυς καντέτυς. Τα πεδιά-ςας θέλυνε να τυς ςκοτόςυνε. Πρέπι να τυς φέρετε δο ζοντανύς. Σας δίνυμε 24 όρες. Α δεν τυς φέρετε ζοντανύς, θα χάςυμε κε ςας κι' όλο το ςόι-ςας...

Ι κυλάκι πίγανε γλίγορα ςτι Ρομάνοφκα. Ι καντέτι φοβιθίκανε να μι ςικοθί το χοριό [illegible]άνο-τυς κε τυς αφίςανε.

* * *

Την άλι μέρα περι[illegible]αμε τα κυλάκικα πεδιά κε λέγαμε, ότι ι καντέτι ίνε φοβιτςιάριδες.

Στις 29 τυ Δεκέβρι ίρθανε κάμποςι παρτιζάνι καβαλάριδες. Περπατύςαμε τα ιδρομένα άλογά-τυς. Βοιθίςαμε τυς παρτιζάνυς να τα ταίςυνε.

Τα παλικάρια τυ χοριύ-μας μπενοβγένανε ςτο επιτελίο. 'Αλι ίχανε τυφέκια, άλι ςπαθιά.



Πολές δυλιές έκανε το παρτιζάνικο απόςπαζμα. Χτιπύςε τυς καντέτυς, χάλαςε τι ςιδεροδρομικί γραμί. Κε μας δε μας κςεχάςανε. Φονάκςανε τυς δαςκάλυς κε τον παπά στο επιτελίο κε τυς ίπανε:

— Δεν έχετε κανένα δικέομα να μαθένετε στο ςκολιό θριςκεφτικά κε κε να μιν αφίνετε τα πεδιά να μιλύνε ςτι γλόςα-τυς. Κανίς δεν μπορί να πάρι τα δικεόματα, πυ έδοςε ι Οχτοβριανί επανάςταςι.

Εμίς ίχαμε μεγάλι χαρά. Από τότες δε μας μαθένανε πια θριςκεφτικά. Κανίς πια δε μας ίπε να μι μιλύμε ρομέικα.

Τα πεδιά το φτοχόν κε μεςέον αγαπύςανε πολί το παρτιζάνικο απόςπαζμα, πυ πάλεβε για τιν επανάςταςι.

Κε τόρα, ότα μαζεβύμαςτε, εμίς ι παλιί μαθιτές, πάντα λέμε για τα περαζμένα χρόνια, όταν το προλεταριάτο πολεμύςε με τα τυφέκια στα χέρια κε νίκιςε.

Μ. ΔΟΝΤΙΔΙΣ.



ΑΠΤΑ ΠΑΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ



Ίμε γιος χτίστι-πετρά. Ο πατέρας-μυ ανανκάστικε να πάι να δυλέπςι μακριά για να κερδίςι το πςομί τις ιχογένιάς-μας. Ίμασταν έκςι πςιχές κε πυ δύλεβε ίτανε μόνο ένας. Ζύςαμε ςε χοριό χτιζμένο απάνο ςτο βυνό κε το χόμα δεν έδινε ςιτάρι. Ίχαμε μόνο μια αγελάδα.

Το μεγαλίτερο αδερφό-μυ, άμα έγινε οχτό χρονό, τονε ςτίλανε ςτο ςχολιό. Το ςχολιό ίτανε μονόπατο κε ςκοτινό. Ίχε πολί μικρά παραθιράκια. Πέραςε κάμποςος κερός κε μια μέρα ο αδερφός-μυ ίρθε ςτο ςπίτι κατακόκινος από έματα. Ι καιμένι ι μάνα-μυ τρόμακςε.

— Πιός ςε χτίπιςε;—τον αρότιςε.

— Ο δάςκαλος — απάντιςε τ' αδερφάκι-μυ με δάκρια.

— Κε τα έματα τί ίνε;

— Έςκιςε τ' αφτί-μυ—ίπε κίνος κι' άρχιςε να κλέι πιο δινατά.

Ι μάνα-μυ τρόμακςε, έτρεχςε ςτο δάςκαλο, παραπονέθικε, μα τυ κάκυ. Ο δάςκαλος τιν ίπε να τονε χτιπάι κι' αφτί, γιατί τάχα, ίνε τεμπέλις.

Εγό ακόμα δεν πίγενα ςτο ςχολιό, μα από τότε άρχιςα να το φοβύμε. Μια μέρα, εκί πυ γίριζα ςιμά ςτο ςχολιό, ίδα απτο παράθιρο κάτι πράματα, πυ δε θα τα κςεχάςο ς' όλι τι ζοί-μυ.

Μέςα ςτιν παράδοςι, ίςτερα απτα μαθίματα αφίςανε πέντε μαθιτές νιςτικύς. Απτυς πέντε ι τρις ίτανε ςτα γόνατα κ' ι διό ςτεκόντανε κε βαςτύςανε απ' ένα ςκαμνί ςτα ιπςομένα χέρια. Ίςτερα από κάμποςο κερό φάνικε κι' ο δάςκαλος με το χάρακα. Φόνακςε ένα μαθιτί, τον έπιαςε απτ' αφτί κι' άρχιςε να τονε χτιπάι ςτο κεφάλι, ςτα χέρια, ςτα πόδια. Το πεδί έκλεε, μύνκριζε απτον πόνο, μα πιός τ' άκυε! Ίςτερα έκανε το ίδιο κε ςτυς άλυς κε τέλος τυς άφιςε. Τότες κατάλαβα γιατί τ' αδερφάκι-μυ ίρθε ςτο ςπίτι καταματομένο.

Δεν αγάπιςα το ςχολιό κε δεν ίθελα να πάο ς' αφτό. Μα ο δάςκαλος ίτανε ςινκενίς-μας κε ίπε ςτι μιτέρα-μυ να με ςτίλι ςτο ςχολιό. Τί να κάνο; Πίγα. Τα μαθίματα βαςτύςανε 6 κε 8 όρες. Ι μιδενικί τάκςι ίχε τέςερις όρες μάθιμα, μα όλο τον κερό μας ανανκάζανε να διαβάζυμε κε να γράφυμε Αν έκανες λάθι, ο δάςκαλος ςε χτιπύςε με το χάρακα. Κεφαλοπονύςαμε κ' ίςτερα μας δίνανε μαθίματα κε για το ςπίτι.

'Ιμαςταν ακόμα μικρί κι αγαπύςαμε τα πεχνίδια, μα ίχαμε πάντα ςτο νύ-μας τα γόνατα, το χάρακα κε γι' αφτὸ δεν πέζαμε. 'Επρεπε να κάνυμε τα μαθίματά-μας...

Τα πεδιά δεν αγαπύςανε καθόλυ το δάςκαλο. Εκίνος τὄκςερε κε θίμονε περιςότερο. Κε τονε φοβύμαςταν.

'Ιτανε πολί αφςτιρός για τιν εκλιςία. Αλίμονο αν κάπιος δεν πίγενε ςτιν εκλιςία... Τιν άλι μέρα θα τον άφινε νιςτικό.

Απτιν άλι μεριά κι' ο παπάς πίγενε ςτι μιτέρα τυ πεδιύ κε τιν εφοβέριζε με χίλια πςέματα. Τις έλεγε ότι τιν περιμένι κανένα κακό, γιατί το πεδί-τις δεν πιςτέβι το θεό... Ι καιμένι ι μάνα πίςτεβε τα λόγια τυ παπά κε χτιπύςε κι' αφτί το πεδί-τις για κίνο, πυ δεν πίγενε ςτιν εκλιςιὰ.

'Ετςι ο δάςκαλος, ο παπάς, ι μάνα, ο πατέρας κι' όλι ι μεγάλι αδικύςανε το πεδί.

Περάςανε πια εκίνα τα καταραμένα χρόνια. Αλάκςανε ι κερί, άλακςε κι' ο άνθροπος. Ο Οχτόβρις έκανε αγνόριςτο το ςχολιό. Ο δάςκαλος ίνε τόρα πρότος φίλος κε ςίντροφος τον πεδιόν. Το κςίλο χάθικε. Ο παπάς δεν έχι άλο καμιὰ εκςυςία πάνο ςτο πεδί. Ι μεγάλι δεν εκμεταλέβυντε πια τυς μικρύς.

Τα πεδιά δε μαθένυνε τόρα μόνο γράματα, μα κε γνορίζυντε με λογιόλογιό τέχνες κε πέρνυνε ενεργό μέρος ςτι ζοί τυ ςχολιύ. 'Εχυνε δικές-τυς οργὰνοςες. Ι περιςότερι μαθιτές ίνε οργανομένι ςε πιονέρικα τάγματα, όπυ ίνε μεγάλι τάκςι κε ςιντροφικί πιθαρχία. Ι πιονέρι κε μαθιτές πέρνυνε μέρος κε ςτιν κινοτικί ζοί. Βοιθύνε τυς μεγάλυς ς' όλες τις καμπάνιες: ςτις χλεμποζαγατόφκες, ςτι ςινκομιδί, γράφυντε ι ίδιι κε γράφυνε κι' άλυς ςτα κρατικά δάνια, μαζέβυνε παλιά πράματα, μαθένυνε τυς αγρὰματυς κολχόζνικυς γράματα, διαδίδυνε εφιμερίδες κε μπροςύρες ανάμεςα ςτις εργαζόμενες μάζες, βοιθύνε τα φτοχά κε ορφανά πεδιά, παλέβυνε με τα μεθίςια το μεγάλον, κςεςκεπάζυνε τυς κυλάκυς κε τα καμόματά-τυς. Με λίγα λόγια, τα πεδιά νιόθυνε τόρα, ότι έχυνε τα δικεόματά-τυς, ότι δεν μπορί κανίς να τα πιράκςι. Κε το νιόςανε πολί καλά. Αφτό φένετε κι' απτιν ιςτορία, πυ ίνε πιο κάτο.

* * *

Πέρσι έτιχε να πάο στυ σιντρόφυ-μυ Φ., εργάτι σ'ένα εργοστάσιο. Ο σ. Φ έχι διο πεδιά: τον κσανθόμαλο Πετρίκο κε τι μικρύλα Λίζα, οχτό κε πέντε χρονό. 'Οταν ίρθε ο σ. Φ. απτι δυλιά, ο Πετρίκος μάλονε τιν αδερφί-τυ, γιατί δεν μπορύσε να διαβάσι. Ο πατέρας-τυ τον ίπε κάμποσες φορές να σοπάσι, μα ο Πετρίκος έκανε πάλι το δάσκαλο κε μάλονε τι Λίζα.

— Συ λέο, σòπα!—φόνακσε νεβρικά ο σ. Φ.

— Μα, τί κάνο! Εγό θέλο να τι μάθο γράματα κι' αφτί δεν καταλαβένι τίποτα.

— Δε θελο να μάθο γράματα. Θέλο να πέκσο με τιν κύκλα-μυ—ίπε ι Λίζα.

— Δε χριάζετε—ίπε αφστιρά ο σ. Φ.—άφισέ-μας να μιλίσυμε.

— Α-α, εσίς θέλετε να μιλίτε κε μις δε θέλυμε; Τί γνοστικί πυ ίστε!— ίπε ο Πετρίκος.

Ο σ. Φ. θίμοσε πολί κ' έδοσε ένα βαρί μπάτσο στον Πετρίκο, πυ κοκίνισε το μάγυλό-τυ Αφτός δεν έκλαψε, μα ίπε σοβαρά στον πατέρα-τυ:

— Δεν έχις κανένα δικέομα να με χτιπάς! Το κσèρις; Αφτό ας ίνε για τελεφτέα φορà.

— Τί;—ρότισε χαμογελόντας ο πατέρας-τυ.

— Συ λέο, ότι δεν έχις κανένα δικέομα να με χτιπάς—κσαναίπε ο Πετρίκος κε βγίκε όκσο.

Ο σ. Φ. κατάλαβε το λάθοσ-τυ, μα χερότανε, γιατί το πεδì-τυ δε θ' αφίσι όχι μόνο τυς κσένυς, μα κε τυς δικύσ-τυ να τ' αδικίσυνε. Εγό θάμαζα τον Πετρίκο κε χερύμυνα, πυ ο σ. Φ. έχι τέτιο πεδάκι.



— Τέτια πρέπι να ίνε τόρα τα πεδιά—τΰλεγα.

— Τα παλιά δε μας χριάζυντε πια. Μòνο με πεδιά, σαν το δικό-συ, μπορύμε νἄμαστε βέβει, ότι θἄχυμε τι βάρδια πυ θ' αποτελιόσι τι μεγάλι δυλιά πυ αρχίσαμε, θα παλέψι για το κσεσκλάβομα τις εργατιάς σ' όλο τον κόζμο.

ΜΙΧΑΛΙΣ ΟΡΦΑΝΟΣ.



Το κολχὸζ «ο δρὸμος τυ Λένιν» έχι 200 νικοκιριὰ. Εδὸ ίτανε ὰλοτε τα χὸματα τυ τςιφλικὰ Καραμαλί. Το χοριὸ ίτανε τότε μικρὸ με αχεροςκεπαζμένα ςπιτάκια. Τα ντυβάρια τα φτιάνανε απὸ λάςπι κε κοπριὰ. Απὸ μέςα ίτανε κατὰμαβρα απτον καπνὸ πυ έβγενε απτα τζάκια. Ι φτοχί χορικί ίχανε για τραπέζι κανένα ςπαζμένο κιβὸτιο. Τρόγανε το κςερὸ πςομί-τυς καθιζμένι πάνο ςε κςερὰ χορτάρια, πυ μαζέβανε απτιν ακροποταμιά τυ Κὰλτζικ. Αροςτένανε ςιχνὰ κε πεθένανε δίχος να τυς γιατρέπςι κανένας.

'Ενα φτινοπορινὸ βράδι τα πεδιὰ τυ γέρο Διμίτρι πίγανε ςτι ςινεδρίαςι τυ κολχοζιύ-τυς. Ο γέρος απὸμινε με τα ενκόνια-τυ. Το μικρὸ κοριτςὰκι—ι Κίτςα καθὂτανε ςτα γὸνατα τυ παπύ κε χάιδεβε τα κάταςπρα γένια-τυ, Ο Μίτρος κ'ι Ελενίτςα ετιμάζανε τα μαθίματὰ-τυς. Διαβὰζανε κε γρὰφανε.

— Γιατί παπύ δεν πίγες ςτι ςινεδρίαςι τυ κολχοζιύ-μας;—ροτάι ο Μίτρος.

— 'Ιθελα πολί, πεδί-μυ, να πὰο, μα δεν μπορὸ. 'Ιμε άροςτος. 'Εφαγα τα νιὰτα-μυ μέςα ςτα βὰςανα. Τα πὸδια-μυ δεν μπορύνε πια να βαςτὰκςυνε το κορμί-μυ. Δε μ'απὸμινε δίναμι.*

— Δε μας λες παπύ λίγα απὸ κίνα πυ ίδες ςτον κερό τυ τςάρυ—ίπε ι Ελενίτςα.

— Γιατί ὸχι! Να ςαϛ πο:

— Το χοριό-μας ίτανε τὸτε τυ τςιφλικά Καραμαλί. Δυλέβαμε νίχτα μέρα ςκιμένι πάνο ςτο κςιλένιο αλέτρι για ένα κομάτι κςερὸ πςομί κε λίγες νερὸβραςτες πατὰτες. Κι' αφτὰ δεν τα ίχαμε μπὸλικα.

Ο Μίτρος κ' ι Ελενίτςα αφίςανε το γράπςιμο κε το διὰβαζμα για ν' ακύςυνε τα λὸγια τυ παπύ.

—Μας πυλύςανε κε μας αγοράζανε ςαν τα χτίνι. Τίποτα δεν ίχαμε δικὸ-μας. 'Ολα ίτανε τυ τςιφλικά. 'Ολα τα ίχανε ςτα χέρια-τυς ι τζορμπατζίδες·

— Κε δεν μπορύςατε παπύ να κὰνετε επανάςταςι, νὰ έτςι όπος κὰνανε ι εργὰτες κε χορικί ςτο 1917, πυ νκρεμίςανε τον τςὰρο κε τι μπυρζυαζία κε πίρανε ςτα χέρια-τυς τα εργοςτὰςια, τις φάμπριχες, τι γι;—ροτὰι ο Μίτρος.

— Επάναςταςι δίχος οργάνοςι δε γίνετε, πεδί-μυ. Τὸτε δεν ίμαςταν οργανομένι. 'Ολι ι δυλεφτὰδες ίτανε αγράματι. Ι τζορμπατζίδες θέλανε να μας κρατύνε ςτο ςκοτὰδι για να μας εκμεταλέβυντε πιο έφκολα. Κανένας δεν μπορύςε τὸτε να παραπονεθί. 'Οτι θέλανε μας κάνανε.

— Κε βὰςταχςε πολί αφτί ι χαταραμένι ζοί-ςας;—ρὸτιςε ι Ελενίτςα.

— Στο 1861 μας λεφτερὸςανε, τάχα, απτιν εχςυςία τον τςιφλικάδονε, μα δε μας δὸςανε χὸματα. Δυλέβαμε πάλι νίχτα μέρα κε ίμαςταν πάντα βυτιγμένι ςτο χρέος. Πὰντα χροςτύςαμε ςτον τςιφλικὰ κε τον κυλὰκο.



Μόνο ι Οχτοβριανί επανάςτασι μας λεφτέροςε απτα νίχια-τυς. Απτον Οχτόβρι τυ 1917 ι δυλεφτάδες όλα τα πίρανε ςτα χέρια-τυς. Τα χόματα πια δεν τάχυνε ι τςιφλικάδες. Βγάζυμε πια τις τελεφτέες ρίζες τυ κυλάκυ, πυ ζύςε απτον ιδρότα-μας. Ο ςιμπαγίς κολεχτιβιζμός κςαπλόνετε ς' όλι τι ςοβιετικί-μας χόρα. Ο κυλάκος λικβιντάρετε, ςαν τάκςι. Δε βριςκύμαςτε πια κάτο απτιν άγρια εκμετάλεπςί-τυ.

Δε δυλέβυμε πια με κςιλένια αλέτρια. Τυς κάμπυς-μας τυς ςκίζυνε ατςαλένια άλογα. Μόνο φέτος θάχυμε 1040κενόργιυς μιχανο-τρακτορικύς ςταθμός! Τα εργοςτάςια πυ βγάζυνε τράκτορ, κομπάιν κι' άλες αγροτικές μιχανές κάθε μίνα περιςέβυνε. Κάθε χρόνο μεγαλόνυμε τι ςοδιά-μας. Δυλέβυμε έτςι όπος μας δίχνι ο αγρονόμος. Πολεμύμε με τιν κςεραςία. Σπέρνυμε τόρα μπαμπάκι κι' άλα φιτά, πυ δεν τα ίδαμε πριν ύτε ςτ' ονιρό-μας.

Εργάτες κε κολχόζνικι ενομένι παλέβυμε μαζί για να χτίςυμε το ςοςιαλιζμό, να διναμόςυμε το προλετάριχο κράτος-μας, να καλιτερέπςυμε τι ζοί-μας.

Ι αρόςτιες δε μας θερίζυνε πια. Ο γιατρός κε τα γιατρικά, ίνε ςιμά-μας. Έχυμε τόρα ςκολιά, κλυπ, αναγνοςτίρια, θέατρα. Όλι πια μαθένυμε γράματα μικρί κε μεγάλι. Κε γο, τόρα ςτα γεράματα, έμαθα φέτος να διαβάζο τον «Κολεχτιβιςτί».

Ι χόρα-μας έγινε αγνόριςτι. Ο χορικός κάθετε πια ςτ' ατςαλένιο άλογο, ςτ' αφτοκίνιτο. Το προλεταριάτο-μας τόρα χτίζι γίγαντες, πυ δε βρίςκυντε ςε κανένα κράτος τυ κόζμυ.

Ι δυλεφτάδικες μάζες τις Ε. Σ. Σ. Δ., κάτο απτιν καθοδίγιςι τυ Κομυνιςτικύ κόματος όλο πάνε μπροςτά, πάνε για να εχτελέςυνε το ςκοπό πυ έβαλε ο Μεγάλος Οχτόβρις.

Λ.





Στι μπυρζυαζιχί Ελάδα , εχί
πυ βονκάι ι φτοχολογιά χάτο απ-
τι ςχλιρί εχμετάλεπςι τον χαπιτα-
λιςτόν, εχί ςτο πὸρτο τις Αθίνας,
ςτον Πιρεά, ςε μια προςφιγιχί ςινιχία,
πυ τι λένε «Νέα Κοχινιά», ζύςε
ένα μιχρό δεχάχρονο πεδάχι.

Το λέγανε Λαμπίχο Βραχνὰ.
Βραχνάς ίτανε το παρατςύχλι-τυ,
γιατι ίχε βραχνιαζμένι φονί χε
μιλύςε ςαν μπάςος. Μα μι θαρίτε,
πος δεν ίχε μπροςτά πςιλί χρυςτα-
λένια φονί. Τιν έχαςε γιατί πάντα
φόναζε πυλόντας εφιμερίδες.

Ζύςε με τι ςαχατεμένι μάνα-τυ
χε το δεχαπεντάχρονο αδερφό-τυ
μέςα ςε μια ιγρί, μυχλιαζμένι χε
μιςονχρεμιζμένι παράνχα. Ο αδερ-
φός-τυ δύλεβε ςε χάπιο εργοςτάςιο,
μα έπερνε τόςο μιχρό μεροχάματο,
πυ δεν έφτανε—όπος έλεγε χι' ο
ίδιος—«ύτε για πςομί» Ι μὰνα-τυ,
γινέχα ςαραντάρα, χαχογεραζμένι
πρόορα απτιν πολί δυλιά, τέςερα
χρόνια τόρα βαςανιζότανε από ρε-
ματιζμύς. Δεν ίχανε χρίματα να
γιατρεφτί χε γι' αφτό χατάντιςε
ςχεδόν παραλιτιχιά.

Ο Λαμπίχος άφιςε τι μάθιςι χι' άρ-
χιςε να πυλάι εφιμερίδες . 'Ιθελε
να χερδίςι λίγα χρίματα για το
γιάτρεμα τις αγαπιμένις-τυ μανύ-
λας. 'Ετρεχε χςιπόλιτος ςτυς δρό-
μυς, ςτις πλατίες, ςτις ςινιχίες, φό-
ναζε ολόχλιρι μέρα, μα πύ χρίμα-
τα; Μπενοβγένοντας ςτα χαφενία,
ςτις μπιραρίες, ςτις ταβέρνες, έβλε-
πε χάτι χαλοντιμένυς αφεντάδες,
πυ τρογόπιναν χε γλεντύςαν χι' αφ-
τυνύ, αφτυνύ έτρεχαν τα ςάλια απτιν
πίνα!...

* *
*

'Ενα χιμονιὰτιχο βράδι, χυλυρια-
ζμένος χάτο απτο χυρελιαζμένο-
τυς πάπλομα, ανάμεςα ςτι μὰνα
χε τον αδερφό-τυ, βαριαναςτενά-
ζοντας ίπε: «Αχ, χι αφτός ο χόζ-
μος! 'Αλι τρόνε, πίνυν χε γλεν-

τύνε κι' άλι πινύνε, κριόνυνε κι' αροστένυνε.

— Έτσι ίνε αφτός ο κόζμος πεδίμυ—ίπε λιπιμένα ι μιτέρα-τυ. Μα ο αδερφός-τυ πρόστεσε θιμομένα: «Αφτύς πυ βλέπις, Λαμπίκο, να καλοζύνε ίνε... κλέφτες!»

— Κλέφτες!—ρότισε μ' απορία ο Λαμπίκος — Κε τόσο καλοντιμένι;

— Νε, καλοντιμένι! Αφτί ίνε ι τίμιι κλέφταρι, πυ δε σπέρνυνε κι' ύτε θερίζυνε, μα καλοζύνε με τον ιδρότα τον άλον. Νά, δεν καταλαβένις;

Βάζυν εμάς τυς εργάτες μικρύς κε μεγάλυς να δυλέβυμε γι' αφτύς κι' αν ι δυλιά-μας ακσίζι, να πύμε, 50 δραχμές, αφτί μας πλερόνυνε μόνο 25—30. Κε κσέρις πόσι ίνε σαν κε μας; Εκατομίρια! Μα ένιασυ, ανίκσαμε πια κε μις τα μάτιαμας. Κσέρυμε πιό ίνε το δίκιομας κε θα πολεμίσυμε να το πάρυμε.

— Πός θα το πάρυμε;—ρότισε ο Λαμπίκος, βγάζοντας όκσο απτο πάπλομα το κεφάλι-τυ.

— Ίνε άνθροπι, εργάτες κε κίνι, προτοπόρι, πυ τυς λένε κομυνιστές. Αφτί μας οργανόνυνε, μας μαθένυνε πός να πολεμύμε, για να διόκσυμε μια για πάντα αφτύς, τυς κλέφτες, τυς εκμεταλεφτές κε να πάρυμε τιν εκσυσία στα χέρια-μας. Πάι να πι, στιν κιβέρνισι δε θάνε πια Βενιζέλι κε τα ρέστα, μα θάνε από μας τυς εργάτες τις πόλις κε τυ χοριύ. Κι' όπος μας ίπε χτες, στι σινεδρίασι τυ κομσομολικύ πιρίναμας, ένας σίντροφος, τότε δε θάχυμε κε στον τόπο-μας πλύσιυς κε φτοχύς. Τότε θα τρόνε μόνο εκίνι πυ δυλέβυνε. Τέτια κιβέρνισι εργατοχορική κιβερνάι πια τι Ροσία τόρα κε δεκατέσερα χρόνια. Εκί ίνε ι πατρίδα όλον το δυλεφτάδον τυ κόζμυ κε τι λένε Ένοσι σοβιετικό σοσιαλιστικό διμοκρατιόν.

— Κε πότε θα γίνι αφτό πυ λες κε σε μας;—ρότισε ο Λαμπίκος ενθυσιαζμένος.

— Άμα πάρυμε τι μάζα με το μέρος-μας κε διναμόσυμε, τότε θα κάνυμε κε μις επανάστασι κε θα πάρυμε τιν εκσυσία στα χέρια μας. Μα χριάζετε δυλιά, αγόνας. Κάθε δυλεφτίς μικρός κε μεγάλος πρέπι να πάρι ενεργό μέρος σ' αφτόν τον αγόνα-μας.

* * *

«Νέος άνθροπος», «Π ρ ο ι ν ί», «Μακεδονία», «Ριζοσπάστις», «Ριζοσπάστις»!!!—φόναζε με βραχνιαζμένι φονί ένα πεδί μέσα στυς δρόμυς, πυλόντας εφιμερίδες. Πρόσεχε καλά εκίνυς, πυ αγόραζαν το «Ριζοσπάστι» κι' αν τυ φενόντατε από κίνυς πυ ίπε ο αδερφός-τυ, τυς πυλύσε απτις χοριστές εφιμε-

ρίδες πυ ίχανε μέσα κι' από μια προκίριχςι.

Μα δεν πέραςε πολίς κερός κε νάςυ τον έπιαςε ένας χαφιές κε τον κυβάλιςε στο αςτινομικό τμίμα.

Τον αφίςανε λέφτερο τ' άλο βράδι. Τα κόκινα κε φυςκομένα μάτια-τυ μαρτιρύςανε πος δεν πέραςε κε καλά στο τμίμα.

Μόλις βγίκε απτιν οκςόπορτα πίρε μια τρεχάλα ος τιν πρότι γονία τυ δρόμυ, μα ίςτερα κοντοςτάθικε, γίριςε κε κίτακςε το τμίμα, όπυ βαςανίζυνε τυς προτοπόρυς τις εργατιάς, αναςτέναχςε βαθιά, ςίκοςε τι μικρί-τυ γροθιά κε δίχνοντας προς το μέρος αφτό πυ τονε βαςανίςανε τι νίχτα, ίπε ανάμεςα απτα δόντια-τυ: «άτιμι παλιογαλονάδες!.... Κε όμος θα νικίςυμε!»...



ΤΟΤΟΣ ΚΑΝΕΤΙΣ.

ΓΡΑΜΑ ΑΠΤΟ ΕΚΣΟΤΕΡΙΚΟ.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΟΜΑΤΙ ΠΣΟΜΙ—ΠΡΟΣΕΦΧΙ

Ι πόρτες τυ μεγάλυ μαγαζιύ ίνε πάντα ανιχτές. Κάθε λίγο μπένυνε μέσα καλοφορεμένι άντρες, γινέκες, πεδιά. Μπροστά ςο μαγαζί στέκυντε πολά αφτοκίνιτα. Μόλις γιρίςις αφτό το δρόμο κε μπις ς' ένα στενό ςοκάκι πυ ίνε πίςο απτο μαγαζί, βλέπις άλα πράματα. Έχυνε τόςο μεγάλι, τόςο χτιπιτί διαφορά, πυ θαρίς, ότι βρίςκεςε ς' άλι χόρα, ς' άλο κόζμο. Εδό ίνε ένα μαγεριό για τα πεδιά τον ανέργον.

Απάνο στο πεζοδρόμιο ίνε μια μακριά ςιρά από πεδιά. Μα τί πεδιά! Λιγνά, μιάζυνε με ςκελετύς ςκεπαζμένυς με πέτςα, κςεςκιζμένα, τιλιγμένα ςε κάτι κυρέλια. Βαςτύνε στα χέρια απ' ένα τενεκεδένιο πιτςάκι. Φιλάγυνε να πάρυνε δορεάν

απ' ένα πιάτο ςύπα. Φιλάγυνε ολόκλιρες όρες στον κρίο αέρα με τα ςκιζμένα κυρέλια-τυς, φιλάγυνε ιπομονιτικά με τιν πίνα ζογραφιζμένι στα μάτια.



Τα περιςότερα ςτέκυντε κε ςοπένυνε. 'Αλα μιλύνε, μα ι ομιλίες-τυς βγένυνε ατέριαςτες. Τα πεδιά κυραςτίκανε, πινάςανε, παγόςανε.

— 'Ινε πια μια βδομάδα πυ δεν κιμύμαςτε στο ςπίτι—λέι ένα αγόρι 9—10 χρονό.

— Μàνα δεν έχο, ο πατέρας-μυ ίνε πια μιςό χρόνο άεργος. Απτο ςπίτι μας διόκςανε. Δεν έχυμε πύ να πλαγιάςυμε. Κιμόμαςτε ςτον κίπο—ο αςτινόμος μας έδιοκςε: «Πίγενε—λέι—ςτο διάβολο». Κιμόμαςτε κε ςτο ςιδεροδρομικό σταθμό—μας έδιοκςε ο φίλακας.

— Εδό ς' ανανκάζυνε να πςàλις!—λεί ένα àλο αγòρι.

— Κε τί μ' αφτό! Μπορό να πςάλο. Φτάνι μόνο να μ' αφίςυνε να κιμιθό.

— Εγό όμος νά δε μπορό να κάνο μαζί-τυς! Καλίτερα να κιμιθό ςε κανένα ςκιλίςιο ςπιτάκι, παρά εδό Εδό για ένα πιάτο ςύπα ςε βάζυνε να μάθις απ' όκςο όλι τιν αγία γραφί.

Τα πεδιά ςιγογελύνε.

— Σε ςκιλίςιο ςπιτάκι... Ακύς εκί, τι θέλι! Εγό για ένα καλό ςκιλίςιο ςπιτάκι, μάτια-μυ, δεν κςέρο τί μπορύςα να δόςο...

Ι ομιλία πάλι κόπικε. Απτιν Ανατολί, απτι θάλαςα φιςάι κρίος, δινατός αέρας. Τα πεδιά τρέμυνε, κυλυριάζυντε μέςα στα ςκιζμένα παλτά-τυς, κρίβυνε τα χέρια-τυς μέςα στα μανίκια-τυς...

'Ολα ςτέκυντε κε φιλάγυνε ιπομονιτικά τι ςιρά-τυς, πότε θα



τ' αφίςυνε να μπύνε μέςα για να πάρυνε αππο χοντρό μάγερα, με τον άςπρο ςκύφο, τι ςύπα-τυς.

Επιτέλυς τα πεδιά χάνυνε τιν ιπομονί-τυς. Ι ςιρά χαλνάι. Μαζέβυντε ςτιν πόρτα. Τα πεδιά φονάζυνε κε κλένε. Εκίνι τιν όρα φανίκανε τρις αςτινόμι. Πίγανε ςτο πεζοδρόμιο κε με κλοτςιές, χτιπίματα κε βριςιές βάλανε πάλι τα πεδιά ςτι ςιρά.

— Μπίτε ςτι ςιρά, καταραμένα διαβολόπεδα!

— Μι ςκυντάτε!—λέι ένα κορίτςι.

— Αχ, βρομοκόριτςο!—φονάζι ο αρχιαςτινόμος κε τι ςκυντάι δινατά ακόμα μια φορά. Το κορίτςι πέφτι κάτο κι' αππον πόνο φονάζι. Ι αςτινόμι γελύνε.

— Αμέ τί θάρεπςες;—λέι ο ένας απ' αφτύς.—Τόρα θα κςέρις πός να βρίζις!

'Ενας εργάτις, πυ περνύςε αππο κι, ίδε τί έγινε ςίμοςε τον αρχιαςτινόμο κε τυ λέι:

— Μα δεν ντρέπεςτε. Μορό ίνε ακόμα!

Δεν πρόφταςε να τελιόςι κ' ι αςτινόμι ριχτίκανε απάνο-τυ. Ο εργάτις έπεςε από μια γροθιά, πυ τυ δόςανε ςτο πρόςοπο. Μετά ένα λεφτό ςικόθικε. Αππο πρόςοπό-τυ έτρεχε έμα.

— Να ίςτε καταραμένι!—φόναχςε. Τον αρπάχςανε αππα χέρια κε τον πίρανε κε πίγανε.



Τα πεδιά ςοπάςανε. Τα πρόςοπά-τυς ίνε φοβιζμένα... 'Ιπανε, οτι το μαγεριό θ'ανίκςι μετά μιά όρα...

Νά τι ιποφέρυνε ι εργαζόμενι κε τα πεδιά-τυς ςτα καπιταλιςτικά κράτι. Μα έτςι δε θα ίνε πάντα. Κε κι πια ι δυλεφτάδες κςιπνύνε. Ι βαριά εκμετάλεπςι, ι φτόχια κ'ι ανεργία ανίγι τα μάτια-τυς. Γλίγορα κε ςτο εκςοτερικό το προλεταριάτο θα ςικοθί ενάντια ςτυς καπιταλιςτές κε τυς τςιφλικάδες.

Πρέπι να βοιθίςυμε τα ταχςικά αδέρφια-μας να ςπάςυνε τις αλιςίδες τις ςκλαβιάς-τυς.

Ο Κόκινος Οχτόβρις θα κςαπλοθί παντύ κ'ι προλετάρι όλυ τυ κόζμυ θα γιορτάςυνε τιν τελιοτικί-τυς νίκι.

ΤΟ ΤΡΑΜΒΑΙ

— Νίκο!...—φόναζε ο Διμίτρις το σίντροφὸ-τυ.—'Ελα δό! Θέλο κάτι να ςυ πο.

— Κςέρις τί; Θα κάνυνε τραμβάι κε θα περνάι απτο δρόμο-μας.

— Πιός το ίπε;—ροτάι ο Νίκος.

Ο Πέτρος! Αφτός κςέρι πος δυλέβι το τραμβάι. Τὄμαθε ςτο ςκολιό. Ι πιονέρι κάνανε πια τέτιες μιχανές, πυ γιρίζυνε μόνες-τυς.

Κε νά μια μέρα ίρθανε ι εργάτες. Βγάλανε με χοντρὰ ςίδερα τις πέτρες τυ δρόμυ κε βάλανε κένύργιες ράγιες. 'Ιςτερα βάλανε ςτίλυς κε τεντὸςανε πάνο τέλι.

Τα πεδιά δεν κςέρανε τίποτα για το τραμβάι. Το ένα έλεγε, ότι ίνε ένα μεγάλο αμάκςι κε το τραβύνε πολὰ άλογα. 'Αλο πάλι έλεγε, πος έμαθε απτον πατέρα-τυ, ότι το τραμβάι πάι δίχος άλογα, ςαν το τρένο, μα δε ςφιρίζι.

Το τραμβάι ακόμα δε φενότανε. Μόνο ι ράγιες γιαλίζανε ςτον ίλιο κε τα πυλιά κελαιδύςανε, καθιςμένα πάνο ςτο τέλι. Μα ςίμερα, εκί πυ πέζανε, άκςαφνα ακυςτίκανε φονές.

— Πεδιά, πεδιὰ το τραμβάι! Αφίςανε τα πεχνίδια-τυς κε τρέκςανε να διύνε. Κε με τα ςοςτά. Πὰνο ςτις ράγιες πίγενε ολάκερο ςπίτι με τροχύς. 'Ολο γιάλιζε.

Τα πεδιά το κιτάζανε με ανιχτό ςτόμα.

αΟλόκλιρες όρες μιλύςανε για το τρμβάι, για τον ιλεχτριςμό, μα κανένας δεν μπορύςε να τυς δόςι να καταλάβυνε καλά γι' αφτί τι δυλιά. Αποφαςίςανε λιπό να πάνε ςτον Πέτρο πυ ίκςερε από τέτια πράματα. Ο Πέτρος μάζεπςε μια μέρα τα πεδιά ςτο ςκολιό κ'έκανε καμόπςα πιράματα.

Πίρε ένα χτένι, τὄτριπςε ςτο κεφάλι-τυ κ' ίςτερα τὄφερε ςιμά ςε καμπόςα μικρὰ χαρτάκια. Το χτένι τράβικςε τα χαρτάκια.

— Ο ιλεχτριςμός τα τραβάι—ίπε ο Πέτρος. 'Ιςτερα πίρε άλα χαρτάκια κ'έβαλε ςτις διό άκρες-τυς απ' ένα χοντρό βιβλίο. Τι ςκέπαςε με γιαλί κι'άρχιςε να το τρίβι μ'ένα κομάτι δέρμα.

— Τα χαρτιά χορέβυνε!—φονάκςανε τα πεδιά. Κε με τα ςοςτά, τα χαρτάκια τιναζόντανε κε πέφτανε.

— Κι' αφτό γίνετε απτον ιλεχτριςμό—ίπε ο Πέτρος— Ο ιλεχτριςμός φανερόνι τι δίναμί-τυ όχι μόνο ςτα χαρτιά, μα κε ςε πολὰ άλα πράματα, ακόμα κε ςτο νερὸ. Τόρα θα κάνυμε το νερό να πιδάι.

Ο Πέτρος πίρε ένα λαςτιχένιο ςολινάρι κ' έβαλε τι μια άκρι-τυ ς' ένα βάζο νερό, πυ ίτανε πάνο ςτο τραπέζι. Ρύφικςε κ' έβγαλε τον αέρα μέςα απτο ςολινὰρι. Το νερό άρχιςε να τρέχι. 'Ιςτερα γίριςε τιν άκρι τυ ςολιναριύ προς τα πάνο κε το νερό τιναζότανε. Τὄκανε να πιδάι ςε ίπςος 1 πίχι κε το νερό έπεφ-

τε χοριςτά. (Σχ. Αρ. 1). Ο Πέτρος πίρε τότε ένα κομάτι βυλοκέρι, τὄτριψε με μάλινο πανί κε τὄφερε ςιμά ςτο νερό, πυ πιδύςε. Το νερό έπεφτε όλο μαζί μέςα ςτο πιάτο (Σχ. Αρ. 2). Πίρε πίςο το βυλοκέρι, κε το νερό έπεφτε πάλι χοριςτά, ςαν κε πριν.



Σχ. Αρ. 1. Σχ. Αρ. 2.

— Μα πύ ίνε το τραμβάι; Θα μας δίκςις πός δυλέβι;—ίπανε τα πεδιά. Ο Πέτρος έφερε τότε τι μιχανί πυ έφτιαςε ο ίδιος. 'Ιπε,πος τι λένε ιλεχτροκινιτίρα κι 'ότι μπορί να γίνι πολί έφκολα.

Πρέπι να κόπςυμε—ίπε—με το μαχέρι διό δίςκυς από καπλαμά (φανέρα) με διάμετρο 10—12 ςαντιμ. κε να τυς βάλυμε ς' ένα μεταλικό άκςονα (μεγάλι βελόνα πυ πλέκυνε). Στερεόνυμε τον άκςονα ςε διο ςιδερένια ςτιρίγματα (Α. Α.). Στερεόνυμε τυς δίςκυς, τον ένα με τον άλο, με έκςι χάλκινες πλάκες.

Πέρνυμε ένα καρύλι από ράμα, κόβυμε τις άκρες-τυ κι' αφίνυνε μόνο τον κίλιντρο. Βάζυμε ςτο μάκρος τυ καρυλιύ άλες έκςι ςτενές χάλκινες λυρίδες κ' ενόνυμε τις άκρες-τυς ςτι μια άκρι τυ καρυλιύ. Αφτό το καρύλι, πυ πέζι ρόλο κομυτάτορ (Β), το περνύμε ςτον άκςονα, ςιμά ςτο δεκςιό δίςκο.

Στο κομυτάτορ ανκίζι λαφριά μια λεπτί χάλκινι λυρίδα (Σ).

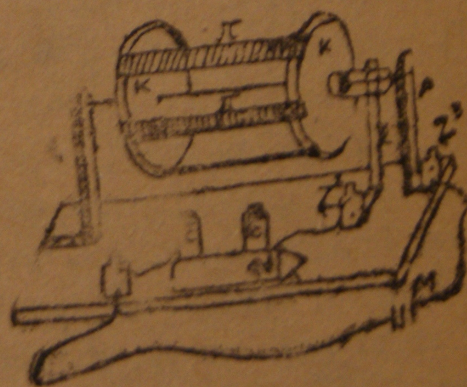
Στο δεκςιό ςτίριγμα (Α), ςτι χάλκινι λυρίδα (Σ) κε κάπυ αλύ ςτερεόνυμε από ένα ςιςφιχτίρα (Z^1 Z^2 Z^3).

Μπροςτά ςτον τροχό, ςτερεόνυμε γιρτά πάνο ς' ένα πρίζμα τον ιλεχτρομαγνίτι (Ε. Ε.).

Αν ενόςυμε τυς ςιςφιχτίρες (Z^1 κε Z^3) με τιν μπαταρία (Μ.), ι μιχανί θα γιρίςι. Κε με τα ςοςτά, ι μιχανί άρχιςε να γιρίζι.

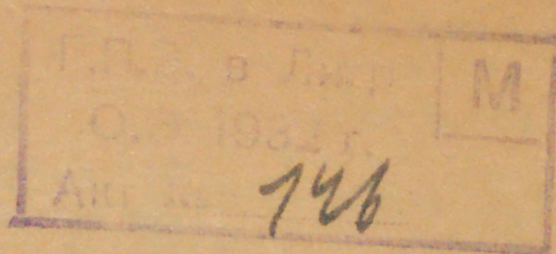
— Τα πεδιά χτιπύςανε τα χέρια-τυς, φονάζανε απτι χαρά-τυς. Ο Πέτρος ακόμα έλεγε:

— Ι μπαταρία δεν έχι μεγάλι δίναμι. Αν το ιλεχτρικό ρέμα ίνε πιο δινατό, ι μιχανί πιο μεγάλι κε βάλυμε τυς τροχύς απάνο ςε ράγιες, τότε θα πάι ςαν τραμβάι.



Τα πεδιά καταλάβανε πος δυλέβι το τραμβάι. Ο Νίκος κι' ο Διμίτρις αποφαςίςανε να δυλέπςυνε μαζί για να κάνυνε κι' αφτί ένα ιλεχτροκινιτίρα.

Ι. Ι. ΑΦΕΝΤΓΔΟΦ.



ΒΟΙΘΙΤΙΚΟ ΕΛΙΝΟ-ΡΟΣΙΚΟ ΛΕΚΣΙΚΟ

Α

Αγελάδα, ι—корова.
Αγόρι, το—мальчик.
Αδικό—поступаю несправедливо с кем либо, обижаю.
Αθίνα, ι—Афины (столица Греции).
Αθριζμα, το—итог.
Ακολυθὸ—следую, иду за кем либо.
Ακςέχαστος—незабываемый.
Ακςιοθάμαστος—достойный удивления.
Αλιθινὸς—истинный, действительный, настоящий.
Αλίμονο—увы! горе тому!
Αλοτε—в другое время, раньше.
Ανάβο—зажигаю, топлю (печь).
Αναγνοςτίριο, το—читальня.
Αναθέτο—возлагаю, поручаю.
Ανατολί, ι—Восток восход.
Ανατρέφο—воспитываю.
Ανίκο—принадлежу.
Ανκίζο—дотрагиваюсь, касаюсь.
Αντιθριςκεφτικὸς - антирелигиозный.
Αντιπρόςοπος—депутат, представитель.
Αποτέλεζμα, το—результат.
Αριθμός, ο—число, цифра, номер.
Αρμὸνικα, ι—гармоника.
Αροςτένο (αροςτὸ), ὰροςτος, αρόςτια, ι—болею, больной, болезнь.
Αρχίζο (αρχινὸ), αρχί, ι—начинаю, начало, принцип, власть.
Ατέριαςτος—неподходящий.
Αφςτιρὸς—строгий, суровый.
Αφτοκίνιτο, το—автомобиль.

Β

Βαθμίδα, ι—ступень.
Βγένο, βγίκα—выхожу, вышел.
Βενιζέλος—теперешний премьер министр фашисткой Греции.
Βραχνός,βραχνιαζμένος—хрипой, охрипший.
Βυνὸ, το—гора.
Βυτιγμένος—погруженный.

Γ

Γαλονάς—погонник.
Γάτα, ι—кошка.
Γεγονότο, το—событие, происшествие, факт.
Γι (γις), ι—земля.
Γιατρὸς, ο—врач.
Γίρος, ο—круг.
Γιρτά—наклонно.
Γίτονας, γιτὸνιςα, γιτονικὸς—сосед, соседка, соседний.
Γλεντὸ—гуляю, веселюсь.
Γλίγορα—скоро, быстро.
Γνοςτικὸς—умный, разумный, рассудительный.

Δ

Δέμα, το—связка, кипа.
Δέχυμε—принимаю.
Διαδίδο—распространяю.
Διάδρομος, ο—корридор.
Διαπεραςτικός—проникающий, пронизывающий.

Διάςπαςι (διάριχςι), ι—прорыв.
Διαφορά, ι—разница.
Διίκιςι, ι—управление, администрация, командование.
Διχαςτίριο, το, δίχι, ι—суд (учреждение), суд (процесс судебн.).
Διχέομα, το—право.
Διμοχρατία, ι—республика, демократия.
Δραχμί, ι—греческая монетная единица.

Е

Εδγενιχὸς—благородный, вежливый.
Εθνος, το—нация.
Εχμετάλεπςι, ι—эксцлоатация, использование.
Εχςέγερι, ι—восстание.
Ελάδα, ι—Греция.
Ενδιαφέρο, το—интерес.
Ενχόνι, το—внук.
Ενόνο, ενομένος—соединяю, об'единяю, соединенный, об'единенный.
Ενοςι, ι—союз, соединение, об'единение.
Εντίποςι, ι—впечатление.
Επιτελίο, το—штаб.
Εργαζὸμενος—трудящийся.

Θ

Θάλαςα, ι—море.
Θελιματιχὰ—добровольно.
Θερίζο—жать, косить.
Θιελὸδιχα—бурно.
Θιμόνο, θιμός, ο—сержусь, гнев.
Θιμόμε—помню.
Θριςχεφτιχά, τα—закон божий.

І

Ιγέτις, ο—вождь.
Ιδιοχτιςία, ι, ιδιοχτίτις—собственность; собственник.
Ιπόγιο, το—подвал, погреб.
Ιποφέρο—переношу, страдаю.
Ιρίνι, ι—мир, спокойствие.
Ιςιχος, ιςιχία, ι—тихий, тишина, покой.
Ιςότιτα, ι—равенство.

К

Καμπόρις, χαμπόρα, ι—горбатый, горб.
Κανὸνι, το, χανονιὰ, ι—пушка, пушечный выстрел.
Κάπιος—кто-то.
Καρύλι, το (μαχαράς, ο)—катушка.
Καςχέτο, το—фуражка, картуз.
Κατάντιςα—был доведен до, превратился, стал.
Καταπίεςι, ι—угнетение, гнет.
Κατόπι—после, вслед, затем.
Καφενίο, το—кофейня.
Κελαιδὸ (χελαδό)—пою (о птицах).
Κερδίζο—зарабатываю, выигрываю.
Κίνιμα, το (χίνιςι, ι)—движение.
Κλοτςιά, ι—пинок, брыкание, лягание.
Κόλαςι ι—ад.
Κρίβο, χριμένος—прячу, скрываю, спрятанный.
Κρύςταλο, το, χρυςταλένιος—кристалл, хрусталь, хрустальный.
Κςανθός—белокурый, блондин.
Κςεγελὸ—обманываю.
Κςεθοριαζμένος—вылинявший.
Κςεχὰθαρος—ясный, четкий.
Κςεραςία, ι—засуха.
Κςεςχλαβόνο—высвобождаю, освобождаю от рабства.
Κςιπνό, χςίπνιςα—просыпаюсь, проснулся.
Κυλυριάζομε—сворачиваюсь в клубок, с'еживаюсь.
Κυφέτο, το, χυφετὰχι, το—конфета, конфеточка.

Л

Λαὸς, ο, λαιχός—народ, народный.
Λάςπι, ι—уличная грязь.
Λάςτιχο, το λαςτιχένιος—резина, резиновый.
Λατρία, ι—преклонение, обожание.
Λεχές, ο—пятно.
Λεφτά, τα—минуты, деньги.
Λίπι, ι, λιπόμε—печаль, горе, жалость, печалюсь, горюю, жалею.
Λιπόν—ну что, же, итак, следовательно.
Λυρίδα, ι—полоса, полоска.

M

Μάγερας, ο—повар.

Μαλὸνο—браню, ссорюсь.

Μεροκὰματο, το—поденная плата.

Μέρος, το—участие, часть, сторона, место, местность.

Μεταμορφὸνο—преображую.

Μίκσα, ι, μικσιὰρις—сопля, сопливый, сопляк.

Μίπος—разве.

Μορὸ, το—маленький ребенок.

Μπὰτσος, ο—пощечина, оплеуха.

Μπίρα, ι, μπιραρία, ι—пиво, пивная.

Μουσικί, ι—музыка.

N

Νάσο—вот тебе.

Νὰφτις, ο—матрос.

Νέα, τα—новости.

Νέβρο, το, νεβρικὸς—нерв, нервный.

Νίκι, ι, νικιτίς, νικιφὸρος—победа, победитель, победоносный.

Νιστικὸς—голодный.

Ντουβάρι, το (τίχος, ο)—стена.

O

Οδιγό—веду, руковожу.

Οξινσι, ι—обострение.

Ομιλία, ι—разговор, беседа.

Οργιζμένος—гневный.

Ορος, ο—условие, термин.

Ορχίστρα, ι—оркестр.

П

Πὰβο—прекращаю, перестаю, прерываю, устраняю кого либо от чего.

Παγονιὰ, ι, πὰγος, ο—мороз, лед.

Παραδέχομε—принимаю, допускаю, признаю, соглашаюсь.

Παραδίνομε—сдаюсь, отдаюсь, предаюсь.

Πεζοδρὸμιο, το—тротуар.

Πιάτο, το—тарелка.

Πιγόνι, το—подбородок.

Πιδὸ—прыгаю, скакаю.

Πίνακας, ο—классная доска, таблица.

Πιρὰζο—трогаю, дразню, расстраиваю.

Πίραμα, το—опыт с научной целью.

Πιρεάς, ο—главный порт Греции, возле Афин.

Πλάκα, ι—доска грифельная, плита, пластинка, циферблат.

Πλεβρὰ, ι—сторона, фланг, бок.

Πλεκσίδα, ι—коса (волос).

Πλίθος, το—толпа, сборище, множество.

Ποδοβολιτό, το—топот.

Πραγματοπιό—осуществляю, совершаю.

Πριν—до, перед, прежде, ранее.

Προεδρίο, το—президиум.

Πρόορα—преждевременно.

Προσεφχί, ι προσεφχιτὰριο, το—молитва, молитвенник.

Προσορινός—временный.

Πρόστιμο, το—штраф.

Πρὸσφιγας, ο, προσφιγικός—беженец, беженский.

Προτέβουσα,—столица.

Προτιμό, προτίμισι, ι—предпочитаю, предпочтение.

Προτίνο, πρὸτασι, ι—предлагаю, предложение.

Πρόφτασα—успел, догнал.

Ψιχαλίζι—моросит.

P

«Ριζοσπὰστις»—центральный орган (газета) греческой Компартии,

Ρίτορας, ο, ριτορικός—оратор, ораторский.

Σ

Σακάτις, ο, σακατεμένος—калека, искалеченный.

Σάλιο, το—слюна.

Σιδέο, σίδεσι, ι—связываю, связь.

Σιζιτὸ—спорю, дебатирую, обсуждаю, дискуссирую.

Σινικία, ι—квартал, часть населенного пункта.

Σιγκενίς, ο—родственник.
Σιοπί, ι, ςιοπιλὸς—молчание, молчаливый.
Σιςφιχτίρας, ο—зажим (технич.).
Σκαλίζο—обыскиваю, шарю, рою, роюсь, копаюсь, мешаю (огонь).
Σκίβο, ςκιμένος—наклоняюсь, сгибаюсь, согнутый, наклоненный.
Σκλαβιά, ι, ςκλαβομένος—рабство, порабощенный.
Σκύφος, ο—колпак, чепчик, хохол (у птиц)
Σολίνας, ο, ςολινὰρι, το—труба, трубочка.
Σποδέος—важный.
Σταλαματιὰ, ι—капля.
Στίλος, ο—столб.
Στολίζο, ςτολίδι, το—украшаю, украшение.
Σφιρίζο, ςφιρίχτρα, ι—свищу, насвистываю, свисток.

Т

Ταίζο (ταγίζο)—кормлю.
Τὰχα—будто-бы, якобы.
Τελεφτέος—последний.
Τελιὸνο, τέλος, το, τελιοτικός—оканчиваю, заканчиваю, конец, окончательный.
Τραντάζο—потрясать, трясти.
Τρὶχα, ι—волос.
Τρόφιμα, τα—съестные припасы, продовольствие, продукты.
Τςάντα, ι—сумка.
Τςέπι, ι—карман.
Τοφεκιά, ι—выстрел из винтовки, ружья.

Ф

Φαλάκρα, ι, φαλακρὸς—лысина, лысый.
Φαρδίς—широкий.
Φίλακας, ο—сторож.
Φίλος, ο, φιλινάδα, ι—друг, приятель, подруга, приятельница.
Φιόνκος, ο—бант.
Φιςικὸς—природный, естественный.
Φλογερός—пламенный.
Φονιὰς, ο—убийца.
Φράςι, ι—фраза.
Φράχτις, ο—изгородь, плетень, ограда.
Φρορός, ο—гвардеец, хранитель, часовой.
Φτέο, φτέχτις—я виновен, виновный.

Х

Χαιδέβο—ласкаю.
Χάρακας, ο—линейка (канцелярская).
Χαραμάδα, ι—щель.
Χαφιές, ο—доносчик, лазутчик, шпион
Χόρα, ι—страна.
Χοριό, το—село, деревня.
Χτιπιτός—бьющий в глаза, яркий.

ΠΡΟΒΛΙΜΑΤΑ

1. Διαβάστε το επίθετο.



Αν ενόςετε αφτές τις τελίες με ίςιες γραμές, θα διαβάςετε το επίθετο ιγέτι μας, πιςτύ μαθιτί τυ Λένιν.

1	2	3
T	I	N

2. Πος μπορύμε να φέρυμε ςε τρία χολχόζια νερὸ, ιλεχτρικὸ ρέμα κε ιλέφονο απτυς ςταθμύς N (νερὸ), I (ιλεχ. ρέμα) κε T (τιλέφονο), έτςι όςτε α μιν περάςυνε τα τέλια πάνο απτυς ςολίνες.

Μπορύμε να περάςυμε τυς ςολίνες ί τα τέλια μόνο από ένα χολχόζι. ι γίνετε διλαδί να πάι—ας πύμε—το νερό ςτο πρότο χολχόζι, απο κι ςτο ρτερο κ' ίςτερα ςτο τρίτο.

ΛΙΣΙ ΤΟΝ ΠΡΟΒΛΙΜΑΤΟΝ, ΠΥ ΙΧΑΜΕ ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΝΥΜΕΡΟ.

1. Λίςι με 28 ςπίρτα:

2	5	2
5		5
2	5	2

Λίςι με 32:

1	7	1
7		7
1	7	1

Μπορύμε να λίςυμε το ίδιο πρόβλιμα κε με 20 ςπίρτα:

4	1	4
1		1
4	1	4

2. Κόβυμε τα 4 πρότα μίλα ςε 3 μέρι το καθένα κε δίνυμε από $1/3$ τυ μίλυ. Τα άλα 3 μίλα τα κόβυμε ςε 4 μέρι το καθένα κε μιράζυμε από $1/4$. Κάθε πεδί λιπόν πέρνι: $1/4 + 1/3 = 7/12$ τυ μίλυ.

ΠΙΟΝΕΡΙ ΚΕ ΜΑΘΙΤΕΣ!

ΕΧΤΕΛΕΣΤΕ ΤΟ ΕΚΠΕΔΕΦΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ-ΣΑΣ.

ΞΕΣΚΕΠΑΣΤΕ ΚΙΝΥΣ ΠΥ ΜΠΟ-ΔΙΖΥΝΕ ΤΙ ΔΥΛΙΑ ΤΥ ΣΚΟΛΙΥ

ΑΓΟΝΙΣΤΙΤΕ ΜΑΧΙΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΝ ΕΧΤΕΛΕΣΙ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΥ ΚΟΜΑΤΟΣ

ВСЕУКРАЇНСЬКА ФІЛІЯ ЦЕНТРВИДАВ'у

Εκδότις: KENTP. ΕΚΔΟΤΙΚΟ. Ιπέφθινος ςιντάχτις: I. I. ΚΟΝΟΠ.

Уповнліт № 422. Маріупіль, Держдрукарня. Зам. № 7.167. Тираж 2.500